

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Finn Bo Jørgensen
Hvolligagervej 10
6870 Ølgod

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Anne Marie Susgaard
Direkte telefon
9974 1570
E-post
Anne.marie.susgaard@rksk.
dk
Dato

Sagsnummer
15-034741

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Påbøl Plantagevej 3
6880 Tarm

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Svinebrug
1c m.fl., Grimlund Gde, Hoven
Husdyrbrug omfattet af § 11 i Bekendtgørelse af
lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
Berith B. Bressendorff, RKSJ

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Finn Bo Jørgensen, Hvolligagervej 10, 6870 Ølgod	
Bedriftens adresse	Påbøl Plantagevej 3, 6880 Tarm	
Bedriftens miljøkonsulent	Hans Jørn Andresen, Jysk Landbrugsrådgivning John Tranums Vej 25, 6705 Esbjerg Ø Fastnet telefon: 7660 2190 E-mail: haa@jlbr.dk	
Bedriftens matrikelnumre	1c	Grimlund Gde., Hoven
	2ab	Grimlund Gde., Hoven
	1y	Vognslund By, Ølgod
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune	
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	13540446 / 1000582546 / 95288	
Ejendomsnummer	7600001369	
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 11 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	
Ansøgning nr.	74426 ver. 1 downloadet d. 27. februar 2015 Normtal 2014/2015	

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Slagtesvin (33,0 – 110,0 kg)	6.250	167,4		
Slagtesvin (32,0 – 112,0 kg)			7.200	200,6
I alt				
Arealer	Ha		Ha	
Ejet - udbringningsareal		-		150,7
Forpagtet areal		-		46,2
Aftaleareal		-		ingen
Udbringningsareal i alt		-		196,9
Bygningmæssige forhold	Kapacitet m ³	Areal (m ²)	Kapacitet m ³	Areal (m ²)
Eksisterende svinestalde		1.585*		1.585*
Øvrige bygninger		345*		345*
Eksisterende gyllebeholder	3.200		3.200	
I alt	3.200	1.930	3.200	1.930

*opgjort på baggrund af luftfoto

Tabellen på side 5 er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede, samt aftalearealer.

Husdyrbruget på Påbøl Plantagevej 3, 6880 Tarm deler udbringningsarealer (ejede og forpagtede) med husdyrbruget på Hvolligagervej 10, 6870 Ølgod. Der er, som følge heraf, lavet en samlet vurdering af udbringningsarealerne.

Tabellen på næste side er en oversigt over fordelingen af dyreenheder på de to husdyrbrug, samt antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede, samt aftalearealer.

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal producerede dyr per år	Antal DE	Indgangs vægt (kg)	Udgangs vægt (kg)	Antal sti-pladser	Virkemidler: foder-korrektion. Gram råprot./FE og gram P/FE
Eksisterende stald 3 (staldID ST-257343)							
Slagtesvin	Drænet gulv + spalter(33/67)	4320	120,35	32,0	112,0	1100	145,9 gram råprot/FE og 4,65 g P/FE
Eksisterende stald 4 (staldID ST-257344)							
Slagtesvin	Drænet gulv + spalter(33/67)	2304	64,19	32,0	112,0	600	145,9 gram råprot/FE og 4,65 g P/FE
Eksisterende stald 5 (staldID ST-257345)							
Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	576	16,05	32,0	112,0	150	145,9 gram råprot/FE og 4,65 g P/FE
I alt		7200	200,59		-	-	-

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

		Antal DE
Produceret gødning	Påbøl Plantagevej 3	200,6
Tilført fra anden ejet husdyrbrug	Hvolligagervej 10	74,4
Tilført gødning fra ikke ejede husdyrbrug		0
Afsat til aftalearealer	I alt til aftalearealer	0
Til afsætning på ejede/forpagtede arealer		275,0

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
STALDANLÆG MED DYR, ANSØGT DRIFT	4
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	5
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	8
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	8
1.2 AFGØRELSEN	9
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	10
2.1 Generelt	10
2.2 Uheld og risici	10
2.3 Årsproduktion	10
2.4 Foder	11
2.5 Staldanlæg	12
2.6 Opbevaringsanlæg generelt	12
2.7 Gyllehåndtering	12
2.8 Transport	12
2.9 Restvand	12
2.10 Oplag af olie og medicin	12
2.11 Affald	12
2.12 Skadedyr	12
2.13 Lugt	13
2.14 Støjklider	13
2.15 Lys	13
2.16 Støv	13
2.17 Udbringningsarealer	13
2.18 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	14
2.19 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	14
2.20 Ophør	15
3. FORMALIA	16
3.1 LOVGRUNDLAG	16
3.2 OFFENTLIGHED	16
3.3 KLAGEVEJLEDNING	16
3.4 UDNYTTELSE	17
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	19
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	19
1.2 OPLYSNINGER OM KRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	20
1.3 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	25
1.4 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	26
1.5 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	27
1.6 OPLYSNINGER OM KRING AREALER	32
1.7 OPLYSNINGER OM GØDNING	34
1.8 BEREGNINGER PÅ AREALER	35
1.9 OPBEVARINGSKAPACITET	36
1.10 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI)	37
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	40
2.1 BAGGRUND	40
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	40
2.2.1 Afstandskrav	40
2.2.2 Beskyttelseslinjer	40
2.2.3 Kulturmiljø	41
2.2.4 Placering i landskabet	41
2.3 INDRETNING OG DRIFT	41
2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik	42
2.3.2 Håndtering af regnvand og restvand	44

2.3.3 Medicin, olie og brændstof.....	44
2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald.....	44
2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld.....	44
2.4 BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	45
2.4.1 Lugt.....	45
2.4.2 Støj.....	45
2.4.3 Lys.....	45
2.4.4 Fluer og skadedyr	46
2.4.5 Støv	46
2.4.6 Trafik, til- og frakørsel.....	46
2.4.7 Egenkontrol.....	46
2.5 ALTERNATIVE LØSNINGER.....	47
2.5.1 Andre muligheder	47
2.5.2 0-alternativ	47
2.6 OPHØR.....	47
2.7 NATUR OG VAND	47
2.7.1 International natur – beskrivelse	47
2.7.2 Vandmiljøet.....	48
2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn	49
2.7.4 Sædskifte	49
2.7.5 Bilag IV-arter.....	50
2.7.6 Kvælstofudvaskning til overfladevand	50
2.7.7 Fosforudvaskning til overfladevand.....	53
2.7.8 Ammoniakemission	56
2.7.9 Grundvand:.....	61
2.8 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING.....	61
2.9 KONKLUSION.....	61
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:	63
BEREDSKABSPLAN	63
STØJ	63
BILAG 4: OVERSIGTSKORT, SAMLEDE ANLÆG.....	64
BILAG 5: UDBRINGNINGSAREALER.....	66
BILAG 6: UDBRINGNINGSAREAL, NATUR	67
BILAG 7: UDBRINGNINGSAREAL, FOSFOR	68
BILAG 8: UDBRINGNINGSAREAL, NITRATKLASSER	69
BILAG 9: UDBRINGNINGSAREAL, GRUNDVAND	70
BILAG 10: UDBRINGNINGSAREAL, KULTURMILJØ	71
BILAG 11A: UDBRINGNINGSAREALER MED TRANSPORTVEJE	72
BILAG 11B: UDBRINGNINGSAREALER MED TRANSPORTVEJE	73
BILAG 12: BEREDSKABSPLAN	74
BILAG 13: UDTALELSE FRA VARDE KOMMUNE	83
BILAG 14: BAT-EMISSIONSBEREGNING.....	89

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 27. februar 2015 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Påbøl Plantagevej 3. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer, en udvidelse i husdyrbrugets antal af producerede slagtevin per år fra 6.200 stk. (33,0-110,0 kg) til 7.200 stk. (32,0-112,0 kg) i eksisterende bygninger.

Kort resumé

Afstandskrav

Alle lovpligtige afstandskrav er, ifølge ansøgningen, overholdt idet der ikke foretages nybyggeri.

Ammoniak

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % er opfyldt.

Lugt

Husdyrbruget overholder det lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener, og det er vurderet, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Fosfor

Husdyrbruget overholder det generelle beskyttelsesniveau til fosfor. Ud fra en habitatvurdering er det vurderet, at husdyrbruget ikke vil påvirke det fosforfølsomme Natura2000 område Ringkøbing Fjord.

Nitrat, overfladevand

Husdyrbruget overholder det generelle beskyttelsesniveau til kvælstofudvaskning. Udvasningen ligger under udvaskningen svarende til et plantebrug. Ud fra en habitatvurdering er det vurderet, at husdyrbruget ikke vil påvirke det meget sårbare Natura2000 område, Ringkøbing Fjord.

Nitrat, grundvand

Der er ingen arealer indenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

Natur

Det generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Det er vurderet, at §3 naturområderne ikke vil blive væsentlig påvirket af udbringning af husdyrgødning på de nærliggende markarealer, og at de generelle regler for udbringning er tilstrækkelige til at beskytte §3 områderne og skovene imod påvirkning af tilstanden.

BAT

Husdyrbruget overholder BAT-emissionskravet til ammoniakemission og fosforudledning.

Det er vurderet at, at den konkrete anvendelse af BAT indenfor management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning lever op til det, Ringkøbing-Skjern Kommune anser, som værende BAT-standard for en bedrift af denne størrelse og dyresammensætning.

Arealer

Husdyrbruget Påbøl Plantagevej 3 deler udbringningsarealer (ejede og forpagtede) med et andet ejet husdyrbruget på Hvolligagervej 10, 6870 Ølgod. Der er, som følge heraf, lavet en samlet arealgodkendelse af udbringningsarealerne.

Nogle af husdyrbrugets arealer ligger i Varde Kommune, og Varde Kommune har derfor i henhold til § 46 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug haft arealerne i høring. (Bilag 12)

Varde Kommune har konkluderet, at Ringkøbing-Skjern kommunen med vilkår skal sikre, at udvaskningen af nitrat ikke overstiger udvaskningen fra et planteavlsbrug uden tilførsel af husdyrgødning, og at det generelle beskyttelsesniveau for udvaskning af fosfor overholdes.

Med de stillede vilkår til ekstra efterafgrøder og maksimal udbragt fosfor med husdyrgødningen har Ringkøbing-Skjern kommune sikret sig, at konklusionen i Varde kommunens §46 udtalelse er opfyldt.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 1c, Grimlund Gde., Hoven beliggende på adressen Påbøl Plantagevej 3, 6880 Tarm. Afgørelsen meddeles i medfør af § 11 stk. 2 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende ejede/forpagtede arealer og omfatter en udvidelse i husdyrholdet fra en årlig produktion af 6.250 slagtesvin (33,0-110,0 kg) i alt svarende til 167,4 DE til en årlig produktion af 7.200 slagtesvin (32,0-112,0 kg) i alt svarende til 200,6 DE i eksisterende bygninger. Miljøgodkendelsen omfatter alle arealer drevet under ejendommens CVR-nummer, hvoraf en del er beliggende i Varde Kommune.

Arealgodkendelsen dækker over samtlige ejede/forpagtede arealer under husdyrbruget på Påbøl Plantagevej 3, samt husdyrbruget på Hvolligagervej 10.

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 74426, version 1, downloadet den 27. februar 2015.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Påbøl Plantagevej 3 meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, samt supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning, stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra meddelelsen af denne. Med "udnyttet" menes, at udvidelse af dyreholdet skal være påbegyndt. Herefter er der et år til at opnå fuld produktion.
- 3) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 4) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/reovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

2.2 Uheld og risici

- 5) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112. Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 6) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

2.3 Årsproduktion

- 7) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 8) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold bestående af en årlig produktion af 7.200 slagtesvin (32,0 – 112,0 kg), i alt svarende til 200,6 DE.

Note:

(I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet).

Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 200,6 DE ikke overskrides.

2.4 Foder

- 9) Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som kg N ab dyr pr. slagtesvin x antal producerede slagtesvin pr. år skal være mindre end 21272 kg N pr. år.

"Kg N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes og korrigeres ud følgende ligning for korrektion af kvælstof jf. gældende normtal for husdyrgødning:

$$(((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FE} / 6250) - ((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårsligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal producerede grise	7.200
Indgangsvægt, kg	32,0
Afgangsvægt, kg	112,0
FEsv pr. kg. tilvækst	2,85
Gram råprot. pr. FE sl. svin	145,9
Kg N ab dyr pr. sl. svin	2,954

- 10) Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som kg P ab dyr pr. slagtesvin x antal producerede slagtesvin pr. år skal være mindre end 4465 kg P pr. år.

"Kg P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning for korrektion af fosfor jf. gældende normtal for husdyrgødning:

$$(((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. FEsv} / 1000) - ((\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårsligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal producerede grise	7.200
Indgangsvægt, kg	32,0
Afgangsvægt, kg	112,0
FEsv pr. kg. tilvækst	2,85
Gram P pr. FE sl. svin	4,65
Kg P ab dyr pr. sl. svin	0,62

- 11) Samtlige af husdyrbrugets slagtesvin skal leve op til ovennævnte krav til fodring. Dokumentation for indholdet af N og P ab dyr pr år skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 mdr. i perioden 15. september (år 1) til 15. februar (år 3). Dokumentationen kan være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger.

2.5 Staldanlæg

- 12) Stald 3 (ST-257343) og stald 4 (ST-257344) skal ændres til et staldsystem med drænet gulv + spalter (33/67).

2.6 Opbevaringsanlæg generelt

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 13) Opbevaringskapaciteten skal være mindst 10 mdr.

2.7 Gyllehåndtering

- 14) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, og eventuelt spild skal straks opsamles.

2.8 Transport

- 15) Transport af husdyrgødning skal som udgangspunkt forgå af de på bilag 11A+B angivne veje.

2.9 Restvand

- 16) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.

2.10 Oplag af olie og medicin

- 17) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 18) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 19) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.11 Affald

- 20) Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsbekendtgørelse.

2.12 Skadedyr

- 21) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 22) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.13 Lugt

- 23) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.14 Støjkluder

- 24) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier, angivet i nedenstående tabel (se bilag 3 ved dokumentation), målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Alle dage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag Kl. 7-18	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 25) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.

Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.15 Lys

- 26) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 27) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.16 Støv

- 28) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.
- 29) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.

2.17 Udbringningsarealer

- 30) Husdyrbrugets husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilagene 5 til 10.
- 31) På husdyrbrugets udbringningsarealer, må der i alt udbringes gylle med maksimalt 6327 kg P/år og 25652 kg N/år i alt svarende til 1,4 DE/ha. Ønskes der udbragt husdyrgødning med et samlet større indhold af fosfor og/eller kvælstof, skal kommunen godkende det.
- 32) I perioder, hvor udbringningsarealerne ikke tilføres den maksimale mængde husdyrgødning, må der suppleres med anden organisk gødning, f.eks.

affaldsprodukter til jordbrugsformål under forudsætning af,

- at kvælstoftabet fra markerne ved anvendelse af anden organisk gødning ikke overstiger det kvælstoftab, der vil være ved den godkendte drift.
- at den udbragte mængde fosfor ved anvendelse af anden organisk gødning, ikke overstiger den udbragte mængde fosfor ved den godkendte drift.
- at reglerne, i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål, er overholdt.

Der skal indsendes dokumentation herfor, i forbindelse med anvendelsen af anden organisk gødning.

- 33) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen inden planårets begyndelse den 1. august. Kommunen vurderer herefter om udbringningen af husdyrgødning vil påvirke de nye arealer væsentligt.
- 34) Ønskes mark 24-0, 20-0, 21-0a og 22-0 drænet/grøftet, skal det forinden anmeldes til Kommunen, der vurderer, hvorvidt dræningen/grøftningen kan finde sted inden for rammerne af denne miljøgodkendelse.
- 35) Der skal etableres 14,0 % ekstra efterafgrøder, beregnet ud fra efterafgrødegrundarealet i årets markplan, udover de enhver tid gældende lovpligtige krav om efterafgrøder. Dette gælder uanset om det generelle krav er opfyldt vha. andre virkemidler i henhold til Fødevareministeriets regler eller overføres til andre år. De samme generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for de ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne må dog ikke overføres til andre bedrifter.
- 36) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 37) Udbringning af husdyrgødning må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen, eller dækket af sne, eller forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder.

2.18 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 38) Enzymet fytase eller lignende enzymer skal anvendes i alle foderblandinger. Enzymet doseres, således at fosforindholdet reduceres maksimalt. Den doserede mængde skal afpasses således, at den til enhver tid er økonomisk, dyrevelfærds- og miljømæssig forsvarligt. Anvendelse af enzymer skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.
- 39) Når fodringsanlægget skal udskiftes, skal det nye anlæg kunne anvendes til fasefodring.
- 40) I forbindelse med udvidelsen skal der foretages et energitjek af en energirådgiver.

2.19 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 41) Dokumentation i form af logbog/E-kontrollen, kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

- 42) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, ammoniakdeposition, nitratudvaskning til overfladevand, fosforoverskud fra bedriften og lugtgeneafstande fra staldanlæg, der ligger til grund for miljøgodkendelsen, er overholdt. Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.
- 43) Der skal føres en logbog eller E-kontrol, der skal indeholde følgende oplysninger:
Slagtesvin:
Antal producerede slagtesvin.
Vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
Foderforbrug pr. kg tilvækst
Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne.
Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.
- 44) Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

2.20 Ophør

- 45) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.
- 46) Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende, skal anvendes til andet formål og såfremt de ved syn og skøn, vurderes misligholdt.

Note: Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009 (Husdyrloven).
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. December 2014 (Husdyrbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr., nr. 594 af 4. maj 2015 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 951 af 3. juli 2013 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1321 af 21. december 2011 (Olietankbekendtgørelsen).

3.2 Offentlighed

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 3 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 28. august 2015 til 18. september 2015, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 25. september 2015 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves,

eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 23. oktober 2015.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager at bruge Natur- og Miljøklagenævnets digitale klageportal, med mindre du har fået en tilladelse fra Natur- og Miljøklagenævnet, der fritager dig for at anvende den digitale klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Anmodning om fritagelse for indsendelse via klageportal

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Natur- og Miljøklagenævnet stiller i et vist omfang en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7254 1101 eller på mail: nmkn@nmkn.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-tors. 10.00-15.00, fre. 10.00-14.00.

3.4 Udnyttelse

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen, jævnfør vilkår 2.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2023.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Anne Marie Susgaard
Miljømedarbejder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger:

- Finn Bo Jørgensen, Hvolligagervej 10, 6870 Ølgod

Konsulent:

- Hans Jørn Andresen, e-mail: haa@jlbr.dk

Varde kommune:

- Jørgen Enevoldsen, e-mail: jene@varde.dk

Ejer af forpagtede arealer

- Henrik Madsen, Agersnapvej 24, 6870 Ølgod
- Grethe Bergmann Nielsen, Tyndkærvej 9, 6823 Ansager
- Viggo Thorlund, Skovlundvej 2, 6870 Ølgod

Ejere af nærmeste ejendomme/arealer og berørte parter:

- Aktieselskabet Påbøl Plantage, Påbølvej 15, 6880 Tarm
- Beboer på Plantagevej 3, 6880 Tarm
- Arne Frederik Jensen, Grimlundvej 9, 6870 Ølgod
- Hubertus Johannes Simon Kemmere, Grimlundvej 16, 6870 Ølgod
- Dorte Svenstrup, Hejmdalvej 10, 6880 Tarm
- Jens Jørgen Barsøe, Stenderupvej 183, 6092 Sønder Stenderup
- Bjarne Nørtoft, Store Hejbølvej 11, 6870 Ølgod
- Tina Anette Stryhn Enevoldsen, Store Hejbølvej 4, 6870 Ølgod
- Ole Enevoldsen, Store Hejbølvej 4, 6870 Ølgod

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Hans Jørn Andresen, e-mail: haa@jlbr.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredning, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringskoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradet.dk

Bilag 1. Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse, samt fra supplerende oplysninger, indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er, ifølge ansøgningen, anvendt skema nr. 74426, version 1, downloadet den 27. februar 2015 og fiktiv ansøgning skema nr. 74369 ver. 1.

1.1 Ikke teknisk resumé

Ansøger ønsker at øge produktionen af slagtesvin i eksisterende stalde. Produktionen ændres fra en årlig produktion af 6250 slagtesvin (33,0 – 110,0 kg) svarende til 167,4 DE til en årlig produktion af 7200 slagtesvin (32,0 – 112,0 kg) svarende til 200,6 DE.

I eksisterende stalde med fuldspalter ændres gulvsystemet til drænet gulv + spalter (33/67) for at overholde de dyrevelfærdsmæssige krav gældende fra 1. juli 2015. Udskiftning af spalter betragtes som inventar og er ikke en godkendelsespligtig ændring. Beregning af det generelle ammoniakreduktionskrav er derfor beregnet i IT-ansøgning nr. 74.369 med spalter/dræn i både nudrift og nudrift.

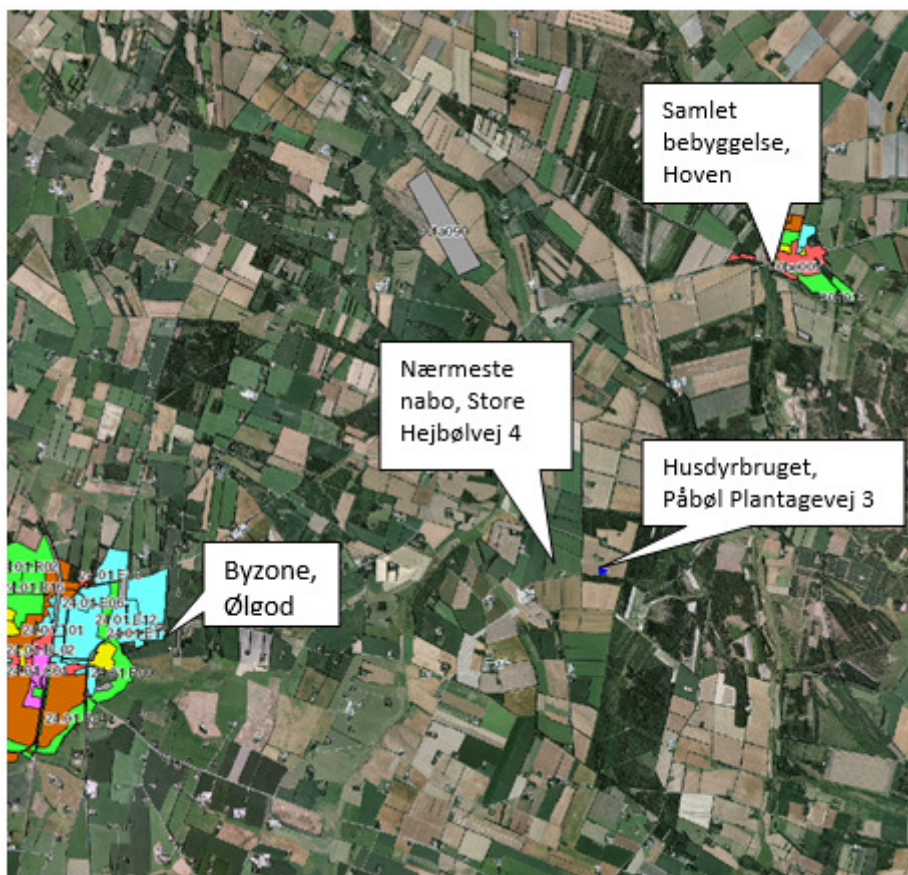
1.2 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Beliggenhed og lokalisering

Husdyrbruget ligger på adressen Påbøl Plantagevej 3, 6880 Tarm, 5,2 km øst for Ølgod, som er nærmeste byzone, se figur 1.

Nærmeste samlede bebyggelse er Hoven, og ligger 4 km nord for husdyrbruget, se figur 1. Nærmeste nabo uden landbrugspligt, Store Hejbølvej 4 er beliggende ca. 450 m fra husdyrbruget, se figur 1.

De nærmeste øvrige nabobeboelser er Grimplundvej 9 og Store Hejbøl 11, der ligger cirka 980 og 800 m vest for ejendommen.

Figur 1. Husdyrbruget i forhold til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste naboer.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6 i Husdyrloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg ikke er beliggende:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Afstandskravene i henhold til § 8 i Husdyrloven er overholdt. Det drejer sig om:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Bygning 5 (figur 2), som er en eksisterende stald, overholder ikke afstandskravet til beboelse på samme ejendom, da stalden er beliggende i en afstand af ca. 2,5 m fra stuehuset. Staldbygningen overholder desuden ikke afstandskravet på 25 m til ikke almene vandforsyningsanlæg, da der er 13 m til boring i gårdspladsen. Der er tale om en eksisterende lovligt opført stald som ikke ændres.

Der sker ingen nybyggeri i forbindelse med det ansøgte projekt.

Forbrug af vand og energi

Ansøger har oplyst følgende anslåede årlige forbrug af vand og energi, se tabel 2.

	Før udvidelsen (mængde/år)	Efter udvidelsen (mængde/år)	Ændring (mængde/år)	Ændring %
Elforbrug (kWh) Staldanlæg	70.000	75.000	5.000	7 %
Elforbrug (kWh) markvand	40.000	40.000	-	-
Vandforbrug (m ³ , stalde)	5.900	7.000	1.100	18,5 %
Olieforbrug (l)	1.200	1.200	-	-

Tabel 2. Ejendommens forbrug af el, vand og olie.

Der forventes at ske en mindre stigning i elforbruget på 5.000 kWh.

Alt ventilation er undertryksventilation. Ved udskiftning af ventilatorer anvendes nye lavenergi motorer.

Vandforbruget forventes at stige med 1.000 m³ til 7.000 m³, som følge af et større vandforbrug til drikkevand og rengøring.

Vandforsyningen er egen boring, som er beliggende i gårdspladsen.

Der anvendes drikkekopper eller drikkeventiler. Drikkeventiler er placeret over fodertrugene for at mindske vandspild.

Ved udskiftning af ventilatorer vælges nye ventilatorer med et lavt energiforbrug. Der er installeret varmforsyning i stald fra Stoker fyr.

Døde dyr

Ansøger oplyser følgende:

Døde dyr opbevares for enden af grusvejen ved Påbøl Plantagevej og afhentes af DAKA.

Affald og kemikalier

Ansøger oplyser følgende:

Medicinrester og tom medicinemballage

Medicinrester, tom emballage og spidse og skarpe genstande opbevares i forrum (bygning 2) og bortskaffes til dyrlægen eller apoteket.

Erhvervsaffald

Almindelig dagrenovation afhentes hver 14. dag.

Plastik, pap og papir, ikke forbrændingseget materiale og øvrigt farligt affald afleveres til genbrugsstationen i Hoven. Affaldet opbevares i foderhuset (bygning 6).

Døde dyr opbevares under kadaverkappe for enden af vejen og afhentes af DAKA.

Olief- og kemikalieaffald

Der er ingen opbevaring af olie, kemikalier eller pesticider på ejendommen. Dette opbevares på ansøgers anden ejendom på Hvolligagervej 10, 6870 Ølgod.

Oplag af diesel- og fyringsolie)

Ansøger oplyser følgende:

Der anvendes stokerfyr til opvarmning af stuehus og stalde.

Der er én olietank på ejendommen på 1.200 liter, som er placeret i foderhuset (bygning 6). Olietanken er fra 1996.

Restvand

Ansøger oplyser følgende:

Sanitært spildevand

Der forekommer ikke sanitært spildevand fra staldbygningerne.

Processpildevand

Processpildevand fra stalde og lagre er indregnet i normerne for gødningsproduktionen og indgår dermed i den beregnede årlige husdyrgødningsproduktion.

Overfladevand

Det eneste befæstede areal på ejendommen er vaskepladsen på 20 m² (bygning 9). Overfladevand fra vaskepladsen udgør 14 m³. Derudover sker der en ekstra tilledning af vaskevand på 10 m³. Der er afløb fra vaskepladsen til fortanken.

Tagvand

Der sker kun afledning af tagvand fra staldbygning nr. 3. Tagvandet ledes til sø nordvest for anlægget.

Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transport i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr, samt internt på bedriften. Endelig er der transport i forbindelse med

udbringning af husdyrgødning samt ved hjemtransport af afgrøder.

Transporterne fordeler sig som vist i tabel 6. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Transporttype	Antal transporter/år, nudrift	Antal transporter/år, ansøgt drift	Ændring +/-
Levering af smågrise	35	35	-
Afhentning af levende dyr	52	52	-
Afhentning af døde dyr	104	104	-
Leverance af indkøbt foder	12	12	-
Leverance af brændstof	1	1	-
Eget foder	65	75	+10
Gylle med traktor og gyllevogn	113	135	+22
Gylle med lastbil	18	21	+3
Affald	26	26	-
Andet (fragtbil o.l.)	15	17	+2
Transporter i alt	441	478	+37

Tabel 6. Oversigt over det årlige antal transporter til og fra Påbøl Plantagevej 3.

Hovedparten af transporter til og fra ejendommen foregår i dagtimerne og på hverdage. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Figur 4 viser de transportveje, der bruges i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning til de sydligste arealer sker med lastbil.

Antallet af transporter, som følge af udvidelsen, forventes at stige med 37 kørsler årligt - svarende til en stigning på 8,4 %. De fleste af disse transporter er med gylle og hjemtransport af afgrøder og derfor vil belastningen af det øgede antal transporter være begrænset til en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Ved håndtering og opbevaring af gylle, kemikalier og olie, vil der altid være risiko for at der kan ske uheld. Beholdere kan springe læk, vogne kan vælte, igangsatte pumper kan blive glemt, og der kan opstå brand.

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, har ansøger oplyst at følgende er proceduren for håndtering af gylle, kemikalier og olie, ved uheld på husdyrbruget:

Gylle:

- Der er monteret gyllealarm på gylletanken
- Ved et evt. uheld med gylleudslip vil der blive benyttet halmballer til at skabe en dæmning, så gyllen ikke spreder sig over et større område. Der ringes 112
- Der er en eksisterende jordvold med en højde på ca. 1 m ved søen nord for anlægget
- Overpumpning af gylle til gylletank foregår ca. en gang om måneden under opsyn.

Olie/kemikalier:

- Ved spild af kemikalier eller olie vil materialet blive forsøgt opsamlet og der ringes 112
- Ved fare for forurening af nærtliggende vandmiljøer i forbindelse med sprøjtning af afgrøder ringes der 112
- Ved brand på bedriften vil der blive ringet 112, og indsatslederen vil blive orienteret om lokaliteterne for opbevaring af kemikalier og olie samt andre miljøfarlige stoffer

Støjkluder

Ansøger oplyser følgende:

De væsentligste støjkluder på et svinebrug er staldventilation, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

Alle svinestalde er med mekanisk ventilation, der kører året rundt. Ved udskiftning af eksisterende ventilatorer investeres der i tidssvarende støjsvage ventilatorer.

Pumpning af gylle fra stald til gyllebeholder sker ca. en gang i måneden med el pumpe og foregår på hverdage i dagtimerne.

Der forventes ikke at være nogen væsentlige støjgener i forbindelse med den daglige drift. Antallet af transporter til og fra ejendommen er beskrevet i afsnit transporter.

Støv

Ansøger oplyser følgende:

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg.

I forbindelse med håndtering, levering m.m. af foder, kan der opstå støvgener. Alt foder opbevares i lukkede siloer.

Der kan desuden opstå støvgener i forbindelse med transporter til og fra ejendommen. Det forventes dog ikke at udgøre nogen gener pga. naboernes beliggenhed.

Lysforhold

Ansøger oplyser følgende:

Der er ingen udendørs belysning som kan være til gene for naboer eller forbipasserende.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser følgende:

For at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for naboer og for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørsarealerne samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Der er indgået en aftale med autoriseret firma til bekæmpelse af mus og rotter. Der foregår løbende bekæmpelse og opstår der problemer udover den rutinemæssige bekæmpelse,

kontaktes firmaet for iværksættelse af en intensiv bekæmpelse.

Fluer bekæmpes ved hjælp af rovfluer.

Opbevaring af foder

Ansøger oplyser følgende:

Foder opbevares i fodersiloer på ejendommen, bygning 8, 9 og 10.
Der anvendes tørfodring.

I ansøgningen er gram råprotein per FE korrigeret til 145,9 gram og 4,65 g P per FE.

Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ansøgers tiltag:

- Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører, vil gødningsanlæg blive tømt og rengjort.

Alternative muligheder

Der er ikke gjort nogen overvejelser omkring alternative muligheder til det ansøgte projekt, fordi der ikke er nybyggeri i det ansøgte.

1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Stald anlæg med dyr, Nudrift

Kategori	Staldsystem	Antal producerede dyr per år	Antal DE	Indgangs vægt (kg)	Udgangs vægt (kg)	Antal sti-pladser	Virkemidler:
Eksisterende stald 3 (stald ID ST-257343)							
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	3750	100,42	33,0	110,0	1100	ingen
Eksisterende stald 4 (stald ID ST-257344)							
Slagtesvin	Fuldspaltegulv	2000	53,56	33,0	110,0	600	ingen
Eksisterende stald 5 (stald ID ST-257345)							
Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	500	13,39	33,0	110,0	150	ingen
I alt		6250	167,37		-	-	-

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal producerede dyr per år	Antal DE	Indgangs vægt (kg)	Udgangs vægt (kg)	Antal sti-pladser	Virkemidler: foder-korrektion. Gram råprot./FE og gram P/FE
Eksisterende stald 3 (stald ID ST-257343)							
Slagtesvin	Drænet gulv + spalter(33/67)	4320	120,35	32,0	112,0	1100	145,9 gram råprot/FE og 4,65 g P/FE
Eksisterende stald 4 (stald ID ST-257344)							
Slagtesvin	Drænet gulv + spalter(33/67)	2304	64,19	32,0	112,0	600	145,9 gram råprot/FE og 4,65 g P/FE
Eksisterende stald 5 (stald ID ST-257345)							
Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	576	16,05	32,0	112,0	150	145,9 gram råprot/FE og 4,65 g P/FE
I alt		7200	200,59		-	-	-

Ejendommen forventes at være oppe på den ansøgte produktion i løbet af 3 år.

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

	Gyllebeholder	
	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	Ej oplyst	Ej oplyst
Lagerandel flydende i procent	100	100
Opbevaringskapacitet	3200 tons	3200 tons
Fast overdækning	Nej	Nej

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger, der er foretaget i ansøgningsprogrammet *husdyrgodkendelse.dk*, viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 3051,69 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 3068,05 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 16,36 kg kvælstof pr. år.

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-257343	SvSI01	1689,91	1893,75	-203,84	-12,06%	0,00	0,00	0,00	1893,75
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	SvSI04	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		2031,93	2019,63	12,30	0,61%	0,00	127,41	0,00	1892,22
ST-257344	SvSI01	901,28	1010,00	-108,72	-12,06%	0,00	0,00	0,00	1010,00
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	SvSI04	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		1083,69	1077,14	6,56	0,61%	0,00	67,95	0,00	1009,19
ST-257345	SvSI03	225,32	147,94	77,38	34,34%	0,00	0,00	0,00	147,94
		270,92	177,86	93,06	34,35%	0,00	11,22	0,00	166,64
Sum	Nudrift	2816,51	3051,69	-235,18		0,00	0,00	0,00	3051,69
	Ansøgt	3386,54	3274,63	111,92		0,00	206,58	0,00	3068,05

Ifølge lovgivningen skal der – i forhold til et fastlagt referencestaldsystem - ske en generel reduktion på 30 % for dyreholdet i de stalde hvor indretningen ændres og for dyrehold i nye stalde. Beregninger i ansøgningsmaterialet viser at det generelle beskyttelsesniveau er overholdt. Beregningen er foretaget i fiktiv skema nr. 74369, hvor staldsystemet i nudrift er sat ind som spalte/drænet gulv ved de 6624 slagtesvin.

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-134,49 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	2331,17
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	462,73
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	274,15
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	0,00

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-257319	SvSI04	1689,91	1679,88	10,03	0,59%	0,00	0,00	0,00	1679,88
		2031,93	2019,63	12,30	0,61%	0,00	127,41	0,00	1892,22
ST-257320	SvSI04	901,28	895,93	5,35	0,59%	0,00	0,00	0,00	895,93
		1083,69	1077,14	6,56	0,61%	0,00	67,95	0,00	1009,19
ST-257321	SvSI03	225,32	147,94	77,38	34,34%	0,00	0,00	0,00	147,94
		270,92	177,86	93,06	34,35%	0,00	11,22	0,00	166,64
Sum	Nudrift	2816,51	2723,75	92,76		0,00	0,00	0,00	2723,75
	Ansøgt	3386,54	3274,63	111,92		0,00	206,58	0,00	3068,05

Påvirkning af natur

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

I henhold til § 8 og § 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (Bek. nr. 408 af 1. maj 2007) skal Kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter, jf. bekendtgørelsens § 7 og § 11.

Der er ca. 7 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 60 – Borris Hede, se figur 6.

Figur 6. Nærmeste Internationale naturbeskyttelsesområde.

På grund af afstanden vurderes at merfordampningen fra stalde og lagre ikke vil kunne give anledning til en målbar merbelastning af dette område.

§ 7 områder

I henhold til § 7 i Husdyrloven, er etablering, udvidelse og ændring af anlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis de ligger tættere end 10 m fra – eller helt eller delvist indenfor nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.

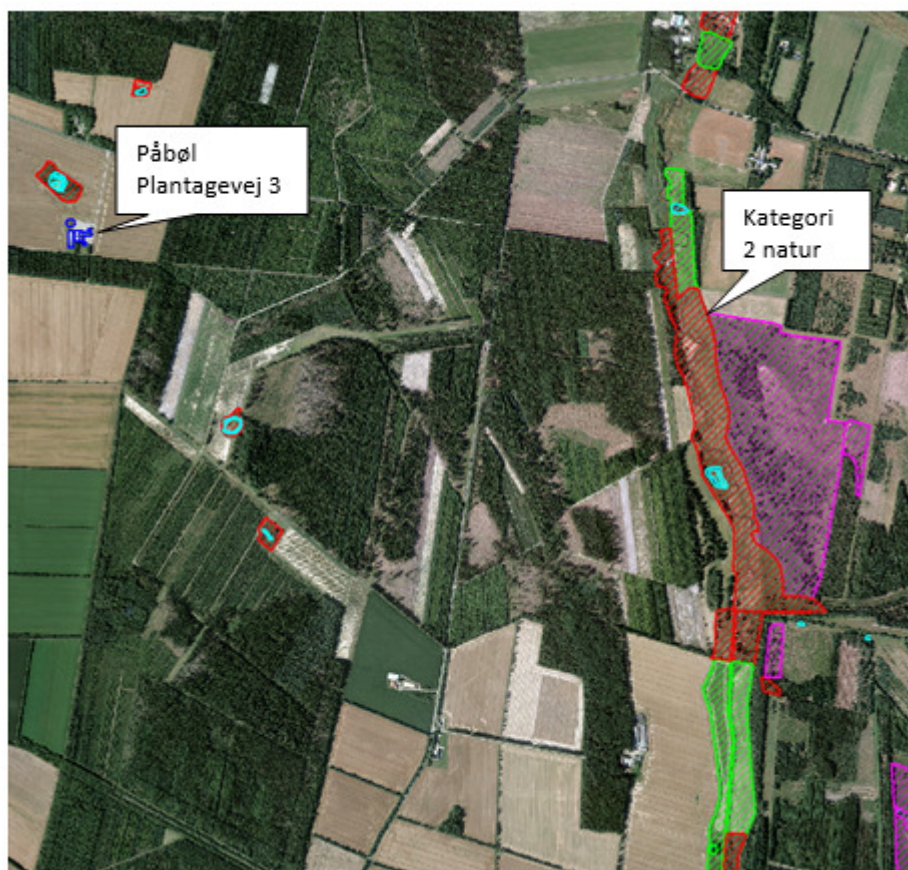
Kategori 1-natur

Anlægget er beliggende ca. 7 km fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 1 i husdyrloven, og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om et hedeområde i EF-Habitatområde nr. 60 – Borris Hede.

Det vurderes, at der kun vil forekomme en ubetydelig ammoniakdeposition på kategori 1 områderne fra anlægget, blandt andet på grund af den store afstand. Afstanden og opblandingen af ammoniak med den resterende atmosfæriske luft gør, at der ikke vil være nogen målbar merbelastning af området og derfor vil udvidelsen af dyreholdet ikke påvirke området negativt.

Kategori 2-natur

Anlægget er beliggende ca. 1950 m fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 i stk. 1 nr. 2 i husdyrloven, som omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, se figur 7. Beregningen viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste kategori 2-natur bliver 0,1 kg N/ha/år, med en merfordampning på 0 kg N/ha/år i forhold til nudriften.

Figur 7. Husdyrbruget i forhold til nærmeste § 7 område

§ 3 områder

Af figur 8 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 8. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget (minus søer).

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der registreret fem mindre søer. Hovedkilden til næringsberigelse af vandhullerne vurderes at være overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til vandhullerne, samt næringsberiget overfladevand der løber til vandhullet via rodzonen på dyrkede arealer. Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden i § 3 søerne.

Der er ingen enge indenfor 1.000 m fra anlægget.

Kategori 3-natur:

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der fire moser og to potentielle ammoniakfølsomme skove. Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk fremgår af tabel 7.

§ 3 lokalitet	Type	Afstand (m)	Merbelastning (Kg N/ha)	Totalbelastning (Kg N/ha)
1	Mose	50 m	0,3	10,7
2	Mose	430 m	0,0	0,9
3	Mose	940 m	0,0	0,2
4	Mose	700 m	0,0	0,1
5	Potentiell ammoniakfølsom skov	360 m	0,0	1,1
6	Potentiell ammoniakfølsom skov	250 m	0,0	2,9
7	Potentiell ammoniakfølsom skov	20 m	-0,1	14,5

Tabel 7. § 3 områder (minus søer) indenfor 1000 m fra husdyrbruget

På baggrund af ovenstående vurderes at udvidelsen af dyreholdet ikke vil påvirke kategori-3 naturområderne væsentligt som følge af ammoniakdeposition, og at udvidelsen ikke vil medføre tilstandsændringer på disse områder. Der er ikke taget stilling til, hvorvidt der er tale om ammoniak følsomme skove, da merbelastningen er beregnet til under 1 kg N/ha.

Lugt

Lugt stammer fra staldene, samt fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Lugtgeneafstandene beregnes i ansøgningssystemet efter to forskellige metoder, henholdsvis den Ny Lugtvejledning og FMK-vejledningen. Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes. Ifølge beregningerne udført i ansøgningssystemet vil geneafstanden i forhold til byzone være 582,73 meter, samlet bebyggelse 435,86 meter og enkeltbolig 199,9 meter. Genekriterierne er overholdt, da der ikke er nabobeboelse, samlet bebyggelse eller byzone indenfor 1,2 gange geneafstanden (Se tabel 5).

Ved lugtberegning regnes fra midten af de enkelte stalde. Derfor er afstanden i tabel 5 anderledes end i figur 1.

Områdetype	Geneafstand, ansøgt drift, meter	Ejendommens afstand til områdetype, meter	Genekriterie overholdt?
Byzone (Ølgod)	582,73	5233,99-5270,23	Ja
Samlet bebyggelse (Hoven)	435,86	4124,07-4149,00	Ja
Enkelt bolig (Store Hejbølvej 4)	199,90	455,70-491,39	Ja

Tabel 5. Beregnet geneafstand fra ejendommen efter planlagt udvidelse

1.6 Oplysninger omkring arealer

Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **0,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Ja**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Nej**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **14,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Egne og forpagtede udbringningsarealer

Ansøger råder i henhold til ansøgningen over 196,88 ha udbringningsarealer. Arealerne fremgår af bilag 5-10. Af udbringningsarealerne er 150,7 ha ejede og 46,2 ha forpagtede. 96,0 ha af udbringningsarealerne ligger i Varde Kommune.

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	1. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
22-0	14,52	Nej	JB1	Ja	S4	S4	14,52	0,00	0,00	0,00	0,00	14,52	0,00	0,00	0,00
1-2	0,47	Ja	JB11	Ja	S2	S2	0,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,47	0,00
36-0	8,03	Nej	JB3	Ja	S4	S4	8,03	0,00	0,00	0,00	0,00	8,03	0,00	0,00	0,00
11-0	13,23	Nej	JB1	Ja	S4	S4	13,23	0,00	0,00	0,00	0,00	13,23	0,00	0,00	0,00
2-0	10,15	Ja	JB1	Ja	S4	S4	10,15	0,00	0,00	0,00	0,00	8,40	0,00	1,75	0,00
23-0	8,16	Nej	JB1	Ja	S4	S4	8,16	0,00	0,00	0,00	0,00	8,16	0,00	0,00	0,00
24-1	3,54	Ja	JB11	Ja	S2	S2	3,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	3,40	0,00
24-0	5,71	Nej	JB1	Ja	S4	S4	5,71	0,00	0,00	0,00	0,00	5,71	0,00	0,00	0,00
5-1	4,14	Nej	JB1	Ja	S4	S4	4,14	0,00	0,00	0,00	0,00	4,14	0,00	0,00	0,00
4-0	4,27	Nej	JB3	Ja	S4	S4	4,27	0,00	0,00	0,00	0,00	4,27	0,00	0,00	0,00
14-0	6,43	Nej	JB1	Ja	S4	S4	6,43	0,00	0,00	0,00	0,00	6,43	0,00	0,00	0,00
23-1	0,51	Ja	JB11	Ja	S2	S2	0,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	0,00	0,29	0,00
17-0	8,55	Nej	JB1	Ja	S4	S4	8,55	0,00	0,00	0,00	0,00	8,55	0,00	0,00	0,00
42-0	4,13	Nej	JB3	Ja	S4	S4	4,13	0,00	0,00	0,00	0,00	4,13	0,00	0,00	0,00
41-0	4,97	Ja	JB3	Ja	S4	S4	4,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,97	0,00
40-1	0,51	Nej	JB3	Ja	S4	S4	0,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,51	0,00	0,00	0,00
1-0	16,24	Ja	JB3	Ja	S4	S4	16,24	0,00	0,00	0,00	0,00	10,30	0,00	5,94	0,00
5-0	3,55	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,55	0,00	0,00	0,00	0,00	3,55	0,00	0,00	0,00
40-0	9,81	Nej	JB3	Ja	S4	S4	9,81	0,00	0,00	0,00	0,00	9,81	0,00	0,00	0,00
40-2	3,01	Ja	JB3	Ja	S4	S4	3,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	0,00	2,79	0,00
20-0	15,13	Nej	JB1	Ja	S4	S4	15,13	0,00	0,00	0,00	0,00	15,13	0,00	0,00	0,00
21-0a	6,66	Nej	JB1	Ja	S4	S4	6,66	0,00	0,00	0,00	0,00	6,66	0,00	0,00	0,00
3-0	8,06	Nej	JB3	Ja	S4	S4	8,06	0,00	0,00	0,00	0,00	8,06	0,00	0,00	0,00
19-1	1,27	Nej	JB1	Ja	S4	S4	1,27	0,00	0,00	0,00	0,00	1,27	0,00	0,00	0,00
13-0	9,78	Nej	JB1	Ja	S4	S4	9,78	0,00	0,00	0,00	0,00	9,78	0,00	0,00	0,00
19-0	1,38	Nej	JB1	Ja	S4	S4	1,38	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38	0,00	0,00	0,00
21-1	0,84	Nej	JB1	Ja	S4	S4	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,84	0,00	0,00	0,00
1-1	0,52	Nej	JB11	Ja	S2	S2	0,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,52	0,00	0,00	0,00
21-0b	6,49	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,49	0,00	0,00	0,00	0,00	6,49	0,00	0,00	0,00
1-3	1,09	Nej	JB11	Ja	S2	S2	1,09	0,00	0,00	0,00	0,00	1,09	0,00	0,00	0,00
43-0	3,92	Ja	JB1	Nej	S4	S4	3,92	0,00	0,00	0,00	0,00	3,74	0,00	0,17	0,00
44-0	8,48	Ja	JB1	Nej	S4	S4	8,48	0,00	0,00	0,00	0,00	7,27	0,00	1,22	0,00
45-0	3,32	Ja	JB11	Nej	S2	S2	3,32	0,00	0,00	0,00	0,00	1,01	0,00	2,31	0,00
Total	196,88						196,88	0,00	0,00	0,00	0,00	173,57	0,00	23,31	0,00

Aftalearealer
Ingen

1.7 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	15428,92	4011,07	75,00	0,00	167,36
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	15428,92	4011,07	0	167,36
Total	15428,92	4011,07	0	167,36

Harmonital: 1,4 DE/ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	18211,95	4466,53	75,00	0,00	200,58
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	7440,00	1860,00	75,00	0,00	74,40

Tilført gødningsmængde

Adresse	Gødningsstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat gødningsmængde

Adresse	Gødningsstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total gødningsmængde

Gødningsstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	25651,95	6326,53	0	274,98
Total	25651,95	6326,53	0	274,98

Harmonital: 1,4 DE/ha

1.8 Beregninger på arealer

Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrenet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	173,57 ha	1,3 kg P/ha/år	14,5 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	1,3 kg P/ha/år	5,3 kg P/ha/år
Lavbundsjord og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	23,31 ha	1,3 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	1,3 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-2,1 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **13,0 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **32,1 kg P/ha/år.**

P-fracørsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **19,1 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **13,0 kg P/ha/år.**

Nitratberegning (Overfladevand)

Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift og udvaskning af N via Farm-N

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE _{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	85,7
DE _{reel}	1,40	78,8

Beregning af merudvaskning af N fra husdyrbruget sammenlignet med et planteavlsbrug

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	78,8
Merudvaskning fra husdyrbrug	0,0

Nitratberegning (Grundvand)

Ingen arealer ligger indenfor nitratfølsomme områder.

1.9 Opbevaringskapacitet

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning på Påbøl Plantagevej 3 forventes at være på 4.057 m³.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv. Produktionen af husdyrgødning før og efter udvidelsen fremgår af tabel 3.

Husdyrgødning	Efter udvidelsen (m ³)
Gylle	4.057
Overfladevand vaskeplads	14
Ekstra tilløb	10
Flydende husdyrgødning i alt	4.081

Tabel 3. Årlig produktion af husdyrgødning på Påbøl Plantagevej 3 før og efter udvidelsen.

Opbevaringsanlæg for husdyrgødning skal have en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Efter de gældende regler vil dette normalt svare til 9 måneders husdyrgødningsproduktion.

På husdyrbruget vil der efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på 3.551 m³, svarende til 10,4 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten til den flydende husdyrgødning fremgår af tabel 4.

Opbevaringsanlæg	Efter udvidelsen (m ³)
Gylletank	3.200
Gyllekælder	330
Fortank	21
I alt	3.551

Tabel 4. Ejendommens opbevaringskapacitet før og efter udvidelsen.

1.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektiv giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Jævnfør Husdyrlovens § 19 skal kommunen sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

I de følgende afsnit følger ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT.

BAT - Ammoniak

Ansøger har beregnet projektets BAT-emissionsniveau ud fra Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", se tabel 10.

Antal dyr og stald	Emissionsgrænseværdi Uden korrektion (Kg NH ₃ -N/dyr)	Korrigeret emissionsgrænseværdi Kg NH ₃ -N/dyr	Total Kg NH ₃ -N for dyregruppen
6624 Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67) (32-112 kg)	0,40	0,4344	2877,47
576 Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv (32-112 kg)	0,31	0,3367	193,92
Total BAT emissionsniveau for projektet			3071,39
Projektets reelle ammoniakemission			3068,05
BAT-niveauet er overholdet med			3,34

Tabel 10. Beregning af projektets BAT-emissionsniveau

BAT-emissionsniveauet for projektet er beregnet til 3071,39 kg NH₃-N og projektets reelle ammoniakemission er på 3068,05 kg NH₃-N. Projektet har således en total ammoniakemission, der er 3,34 kg NH₃-N mindre end det beregnede BAT-emissionsniveau. BAT-niveauet er opnået ved at korrigere foderets indhold af råprotein til 145,9 gram råprotein per foderenhed.

BAT - Fosfor

Miljøstyrelsen har i 2015 justeret emissionsgrænseværdierne så de stemmer overens med de ændrede DE-omregningsfaktorer. Et husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin i gyllebaserede staldsystemer må maksimalt udlede 22,3 kg P/DE ab lager.

Beregning af BAT-niveau for Påbøl Plantagevej 3:

200,59 DE i slagtesvin x 22,3 kg P 4.473 kg P

Den elektroniske ansøgning viser, at husdyrgødningen fra Påbøl Plantagevej 3 i ansøgt drift indeholder 4.467 kg P. Dette er mindre end det beregnede BAT-niveau for husdyrbruget.

Fodringsstrategi

Der er i forbindelse med fodring anvendt 145,9 g råprotein pr. FE i foderet til slagtesvinene (normen er 147,2 g/FE), hvilket reducerer ammoniakfordampningen fra staldanlægget. Der er ligeledes i forbindelse med fodring anvendt 4,65 g fosfor pr. FE i foderet til slagtesvin (normen er 4,8 g/FE), hvorved miljøbelastningen fra husdyrgødningen reduceres.

Til overholdelse af vilkår vedr. fodringstiltag, foreslås det at der stilles vilkår til maksimal udskillelse af N og P af dyr.

Der kan ikke anvendes fasefodring på ejendommen. Anvendelse af fasefodring kræver investering i en helt nyt foderanlæg, hvilket vil være en omkostelig at gennemføre i eksisterende stalde i forhold til den effekt der opnås ved fasefodring. Der ud over kan det være nødvendigt at investere i ny fodersilo for at kunne fodre med to fodertyper. Grisene indsættes ved 32 kg, hvorfor behov for fasefodring er mindre, end hvis grise blev indsat ved en lavere vægtgrænse.

BAT - Management

Ansøgers tiltag:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Bedriften er leverandør til Danish Crown og efterlever kravene med tilhørende egenkontrolprogram i "Danish"- produktstandarden. Den omhandler primært forhold vedr. dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen. Endvidere stilles der krav om renholdelse, skadedyr, foderopbevaring og generelt management.

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.:

- At hjælpepestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrøderne behov og det økonomiske afkast.
- At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrøderne behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver.

BAT - Forbrug af vand og energi

- Vandforbruget registreres årligt i regnskabet.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkekopper udskiftes.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene, for at mindske forbrug af vaskevand.
- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild
- Der er drikkekopper eller drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at installere energibesparende belysning. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

Belysning:

- Der er kun lys i driftsbygningerne når der arbejdes, og dette i øvrigt er nødvendigt af produktionsmæssige årsager.

Ventilation:

- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer ventilation i forhold til staldtemperatur (og fugtighed), og giver dermed lavest mulig forbrug af energi.
- Ventilationsanlægget til ses dagligt for driftsforstyrrelser.
- I de mekanisk ventilerede stalde gennemføres hyppige eftersyn, justeringer og rengøring af ventilationssystemet. Hvorved unødigt energiforbrug til ventilation undgås.

Øvrige:

- Elforbruget registreres hver 3.måned. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Tørfodringsanlægget er udstyret med føler, der sikrer at fodringsanlægget ikke kører i tomdrift, når foderautomaterne er fyldt op.

BAT – Opbevaring af husdyrgødning

Ansøgers tiltag:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tæt gylletank og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniakemission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

BAT – Udbringning af husdyrgødning

Ansøgers tiltag:

- Flydende husdyrgødning udbringes ved slangeudlægning eller nedfældning. Disse udbringningsmetoder er blandt de bedste mht. at reducerer ammoniak emissionen fra det udbragte husdyrgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode og behov, hvilket medfører maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- I forbindelse med udbringning af husdyrgødning er der fokus på at overholde randzoner til grøfter og vandløb, hvorved risikoen for tab af fosfor og nitrat mindskes.

Egenkontrol

Ansøgers tiltag:

- Der udføres kontrol via Engelsgrise
- Der laves effektivitetskontroller
- Der udarbejdes foderplaner
- Der føres logbog over gyllebeholderens flydelag
- Der laves årligt gødningsregnskab

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug.

Nedenstående belyser endvidere, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit, anvendes forkortelsen "§ 7 i loven", hvilket henviser til § 7 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.1 Baggrund

Finn Bo Jørgensen ønsker at udvide slagtesvineproduktionen i de eksisterende driftsbygninger. Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt. Der er søgt om at udvide slagtesvineproduktionen fra 6.250 (33,0-110,0) per år til 7.200 (32,0-112,0 kg) per år.

Da husdyrbruget ligger tæt på grænsen til Varde Kommune, er Varde Kommune anmodet om at vurdere på, om der kan være sårbar natur i deres kommune, som kan blive berørt af udvidelsen af husdyrbruget. Varde Kommune er endvidere anmodet om en § 46 arealudtalelse, idet en del af husdyrbrugets udbringingsarealer ligger i Varde Kommune.

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§ 6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Bygning 5 overholder ikke afstandskravet på 15 meter til beboelse på sammen ejendom, samt afstandskravet på 25 meter til vandforsyningsboring. Der er kun ca. 13 meter til drikkevandsboring i gårdspladsen.

Afstandskravene gælder kun for nyanlæg. Her er tale om eksisterende bygninger, der derfor ikke er omfattet af afstandskravet. I forbindelse med denne godkendelse foretages der ingen gennemgribende renovering af den stald, der ikke overholder afstandskravet, og der sker ingen skift i dyretype ved denne udvidelse. Den sidste udtagne drikkevandsprøve fra 2010 viser, at drikkevandskvaliteten er i orden.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

2.2.2 Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, åer, fortidsminder og kirker. Anlægget ligger endvidere uden for kystnærhedszone.

Anlægget ligger indenfor skovbyggelinjen. Skovbyggelinjens gælder ikke for nødvendigt

byggeri for jordbrugserhvervet. I forbindelse med denne miljøgodkendelse foretages der ikke noget byggeri.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Området indeholder iht. Kommuneplan 2013 til 2025 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø.

Det er derfor vurderet, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

På husdyrbrugets arealer ligger der beskyttede diger efter Museumsloven § 29a (se bilag 10). Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der findes gravhøje på, eller ved husdyrbrugets udbringningsarealer (se bilag 10) og der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til § 29 f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes, eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 meter fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning, eller foretages lignende ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 meter fra gravhøje, medmindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

2.2.4. Placering i landskabet

Landskabet omkring ejendommen er ikke i Kommuneplan 2013-2025 udpeget som landskabeligt interesseområde eller større uforstyrret landskab. Anlægget vurderes derfor ikke af være i strid med disse udpegninger.

Vurdering af husdyrbrugets påvirkning af de landskabelige værdier tager efterfølgende udgangspunkt i en landskabsbeskrivelse og en efterfølgende vurdering af det ansøgte.

Landskabet er et delvis lukket landbrugslandskab, hvor en del læhegn og skovbevoksninger adskiller markerne og gårdene. På grund af skovbevoksning og læhegn i området, vil anlægget kun være synligt mod nord fra Påbøl Plantagevej.

Husdyrbruget ligger i landskabstypen slettelandskab. Slettelandskabet er karakteriseret ved et langstrakt og fladt eller jævnt faldende terræn og en meget ensartet topografi. Det kan være store åbne arealer eller mindre, afgrænset af læhegnsstruktur. Det er en robust landskabstype og er dermed som udgangspunkt egnet for nyplacering eller udvidelse af eksisterende landbrug. Det vurderes at anlægget med de eksisterende bygninger ikke vil virke dominerende i landskabet.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 200,6 DE ikke overskrides.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at en eventuel forskydning inden for mindre vægtforskydning i henhold til vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener fra husdyrbruget.

2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er, at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme, eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde, samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i, hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt.

Miljøstyrelsen har for svin, kvæg og fjerkræ udarbejdet emissionsgrænseværdier for en række staldsystemer i nudrift og ansøgt drift.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ringkøbing-Skjern Kommune har, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 3070 kg NH₃. Se bilag 13.

Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 3068 kg NH₃, jf. ansøgningen. Det beregnede emissionsniveau for ammoniak, jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, er således overholdt.

BAT-niveauet er opnået ved at anvende mindre råprotein i foderet end normen. Der er stillet vilkår til fodring.

Emissionsgrænseværdi for nitrat

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at den generelle lovgivning, i forhold til håndtering af husdyrgødning, kan betragtes som værende BAT med hensyn til nitratudvaskning i forbindelse med udbringning.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Ringkøbing-Skjern Kommune har, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, fastlagt et BAT-emissionsniveau for bedriften på 4473 kg P/DE ab lager. Se bilag 13.

Emissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 4467 kg P/DE ab lager, jf. ansøgningen. Det beregnede emissionsniveau for fosfor, jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, er således overholdt.

BAT-kravet opfyldes ved at nedjusterer indholdet af fosfor pr. FE. Der er stillet krav til fodring.

Staldindretning

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT med hensyn til staldindretning.

De eksisterende slagtesvinestalde med fuldspalter (stald 3 og 4) ændres til drænede gulve + spalter (33/67). I stald 5 er staldsystemet delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv.

Til opstaldning af svin er gulvtypen spalter og delvis fast bund BAT. Ringkøbing-Skjern kommunen vurderer, at gulvtypen drænet gulv med spalter er BAT i en eksisterende stald, hvor der ikke foretages godkendelsespligtige ændringer.

Der er stillet vilkår til staldsystem.

Management

Under punkt 1.10 i Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen (Bilag 1) har ansøger redegjort for husdyrbrugets BAT på management.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. management.

Foder

Under punkt 1.10 i Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen (Bilag 1) har ansøger redegjort for husdyrbrugets BAT på fodring.

Ud over det ansøger har oplyst, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering af fasefodring og tilsætning af fytase eller lignende enzymer til relevante foderblandinger er BAT for svinefodring. Der er stillet krav til fodring vedr. fytase tilsætning. Der er ikke stillet krav om fasefodring, idet ansøger har oplyst, at dette vil kræve investering i nyt fodringsanlæg. Når fodringsanlægget skal udskiftes, skal det nye anlæg kunne anvendes til fasefodring.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte og med de stillede vilkår til fodring overholder niveauet for BAT m.h.t. foder.

Forbrug af energi og vand

Under punkt 1.10 i Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen (Bilag 1) har ansøger redegjort for husdyrbrugets BAT på forbrug af vand og energi.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand for den type bedrift.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Under punkt 1.10 i Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen (Bilag 1) har ansøger redegjort for husdyrbrugets BAT på opbevaring af husdyrgødning.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Under punkt 1.10 i Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen (Bilag 1) har ansøger redegjort for husdyrbrugets BAT på udbringning af husdyrgødning.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning, som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte.

Der er stillet vilkår om, at udbringning af husdyrgødning ikke må foretages på frossen, vandmættet, oversvømmet, eller snedækket jord, samt forud for varsling om kraftig regn/nedbør. Vilkåret er stillet for at reducere unødigt forurening af vandmiljøet.

Alternativer og fravalg BAT

Ansøger har ikke redegjort for fravalgt af BAT-teknologi. Husdyrbruget lever op til BAT med hensyn til ammoniakemission og fosforudledning ved hjælp af virkemidler fra staldsystem og fodringstiltag.

Ansøger har ikke gjort nogen overvejelser omkring alternative muligheder til det ansøgte projekt, fordi der ikke er nybyggeri i forbindelsen med denne udvidelse.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning, vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det, Ringkøbing-Skjern Kommune anser, som værende BAT-standard for en bedrift af denne størrelse og dyresammensætning.

2.3.2 Håndtering af regnvand og restvand

Processpildevand fra stalde ledes til gyllebeholder. Restvand fra befæstet vaskeplads ledes til fortank. Tagvandet fra de fleste bygninger løber ud på jorden til nedsivning. Tagvand fra bygning 3 ledes til sø nordvest for anlægget. I forbindelsen med denne miljøgodkendelse foretages ingen ændringer i afløbsforholdene.

Der er stillet vilkår om, at vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på vaskeplads med afløb til opsamlingslager, eller alternativt ske i marken.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af regnvand og restvand, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

2.3.3 Medicin, olie og brændstof

Der er ingen opbevaring af olie, kemikalier eller pesticider på ejendommen. Dette opbevares på ansøgers anden ejendom på Hvolligagervej 10, 6870 Ølgod. Der er stillet vilkår om opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets anvendelse af fyringsolie og brændstof.

2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald

Der er stillet vilkår om håndtering og opbevaring af affald.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at på baggrund af redegørelsen fra ansøger, samt vilkår i miljøgodkendelsen vil håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget ske under hensyntagen til omgivelserne.

2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtmissionen fra staldanlæg, hvilket er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgenæfstandene (afstande, hvor der kan forventes væsentlig lugtgener), er ifølge ansøgningen, som følgende:

Byzone:	583 meter
Samlet bebyggelse:	436 meter
Enkelt bolig:	200 meter

Ifølge ansøgningen, er de faktuelle afstande minimum 4,1 km til samlet bebyggelse og 456 meter til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone (Ølgod) er 5,2 km. Der er 2,1 km til nærmeste lokalplanudlagte område i landzone (Campingplads og golfbane sydvest for Hoven)

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange genæfstanden". Beregningerne af lugtmissionen viser altså, at genæfstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for genæfstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

2.4.2 Støj

Støjkilder fra husdyrbruget udgøres primært af staldventilation, gyllepumper og støj fra transporter.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjregninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

2.4.3 Lys

Ansøger oplyser, at der ikke er udendørs belysning som kan genere omboende, og der kun belysning i staldene når der arbejdes der, eller det er nødvendig af produktionsmæssige forhold.

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, idet der ikke er udendørs belysning af betydning, og kun lys i staldene efter behov.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

Ansøger oplyser, at de væsentligste kilder til støv er fra ventilationsanlægget, og ved håndtering af foder og transport kan der opstå støv.

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Ansøgt projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Det er oplyst, at antallet af transporter vil stige med ca. 37 per år fra 441 i nudrift til ca. 478 transporter per år i ansøgt drift. Der er tale om, at især antallet af transporter af gyllekørsel med traktor og gyllevogn samt foderleverancer vil stige.

Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Der er stillet vilkår om, hvilken veje transport af husdyrgødning som udgangspunkt skal foregå af.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.7 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af nitratudvaskning til overfladevand og grundvand, fosforoverskud, ammoniakemission, ammoniakdeposition, samt lugtgeneafstande. Der er vilkår til, at det kan dokumenteres at de stillede vilkår til fodring overholdes.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 Andre muligheder

Ansøger har ikke overvejet alternative løsninger, idet der ikke indgår nybyggeri i projektet. Det ansøgte dyrehold er den produktion ansøger ønsker at have i fremtiden. Ved at anvende de eksisterende staldanlæg og bygninger skal der ikke bygges nye anlæg, hvilket anses som værende mest hensigtsmæssigt i forhold til det omgivende miljø. I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området giver anvendelse af eksisterende anlæg ingen ændringer i det samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

2.5.2 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.6 Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for, at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand.

Der er endvidere stillet vilkår om, at kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur – beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder, er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et, eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle indenfor grænserne af fuglebeskyttelsesområder og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre, eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og plantearter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder,

markfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget, deres yngle-, eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre, eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Nærmeste internationale naturområder er habitatområde Borris Hede, som ligger 7,0 km fra husdyrbrugets anlæg og 5,1 km fra husdyrbrugets arealer. Alle arealerne, inklusiv de arealer der ligger i Varde kommune, ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord.

For beskrivelser af de internationale naturområder henvises til Naturstyrelsens hjemmeside (www.naturstyrelsen.dk)

2.7.2 Vandmiljøet

Kvaliteten af vandmiljøet i søer og fjorde er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer, der medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som eks. søsalat. Ved for store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetationen, som eks. ålegræs reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltsvind øges til skade for plante- og dyrelivet.

Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Etablering, udvidelse, eller ændring af husdyrbrug kan give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten af næringsstoffer fra arealerne kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb, søer og fjorde, eller ske som overfladeafstrømning via dræn, eller direkte til vandløb, søer og fjorde.

Vandplan 2010-2015 for Hovedvandopland 1.8 Ringkøbing Fjord skal sikre at søer, vandløb, grundvandsforekomster og kystvande i udgangspunktet opfylder miljømålet 'god tilstand' inden udgangen af 2015. Endvidere skal det sikres, at eventuelle forringelser af tilstanden for vandområderne forebygges. (Vandplanen findes på Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk)

Vandløb

Miljømål for vandløb omfatter både kemisk tilstand og økologisk tilstand. Størstedelen af vandløbene i hovedvandoplandet skal opfylde målet om god økologisk tilstand, mens en mindre del målsættes til et godt økologisk potentiale. I sidstnævnte tilfælde er der tale om vandløb, som er kunstigt anlagte, eller stærkt fysisk modificerede. En mindre andel af vandløbene har et strengere miljømål i form af høj økologisk tilstand, fordi den nuværende tilstand er fauna klasse 7.

Miljømål for vandløb:

Type	Høj tilstand	God tilstand
'Normal'	7	6 eller 5
'Blødbund'	5	4

Tallene i tabellen refererer til smådyrsfaunaen bedømt ved hjælp af Dansk Vandløbs Fauna Indeks (DVFI).

Alle husdyrbrugets arealer i Ringkøbing-Skjern kommune ligger ved Gundesbøl Å (Okslund Å), eller i oplandet hertil. Ifølge Vandplan 2010-2015 må vandløbene ikke anvendes til formål, der hindrer opfyldelse af de konkrete miljømål fastsatte i Vandplanen.

Ifølge Vandplan 2010-2015 er miljømålet for vandløbet Gundesbøl Å (Okslund Å) god økologisk tilstand (Gt). I den konkrete sag er det ikke vurderet, om der er målopfyldelse for vandløbet.

Det forventes, at de generelle forbedringer i forhold til vandkvalitet, fysiske forhold, fri passage og vandindvinding, i et vist omfang vil bidrage til at sikre gunstig bevaringsstatus for de særlige arter og naturtyper, der er tilknyttet vandløb i oplandet.

Det er kommunens vurdering, at almindelig landbrugsdrift på vandløbsnære arealer ikke vil påvirke vandløbskvaliteten i væsentlig grad. Med de nye krav om 10 meter randzoner langs væsentlige vandløb, vil påvirkningen på vandløb fra landbrugs relateret arealdrift være yderst minimal.

Der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til vandløbsloven, gælder følgende for flere af husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb:

- *Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 meter.*

Det betyder, at der er krav om 2 meter dyrkningsfrie bræmmer langs de vandløb, der er angivet som "2 m bræmmer ved vandløb" på bilag 6. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem, der udbringer gyllen, eller foretager anden jordbearbejdning om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at husdyrbruget har udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb, der er omfattet af Lov om randzoner og Lov om ændring af lov om randzoner. For disse vandløb gælder:

- *Der må ikke på indtil 9 meter fra bredden foretages gødsugning, sprøjtning, dyrkning, eller anden jordbearbejdning.*

Det betyder, at randzonearealet ikke kan indgå som udbringningsarealer, men vil kunne anvendes til afgræsning. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem der udbringer gyllen eller foretager anden jordbearbejdning om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn

Husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer består af i alt 196,9 ha, der er fordelt som angivet i nedenstående tabel:

Jordtype	Antal hektar	Drænet/ikke drænet	Opland
JB1	128,4	20,6 / 107,8	Ringkøbing Fjord
JB3	59,0	24,2 / 34,8	Ringkøbing Fjord
JB11	9,4	7,8 / 1,6	Ringkøbing Fjord

2.7.4 Sædskefte

På alle marker med JB1 og JB3 jorder er der valgt et S4 sædskefte, hvilket svarer til referencesædskeftet for husdyrbruget for disse arealer. På BJ11 jorde er der anvendt et S2 sædskefte, hvilket svarer til referencesædskeftet for disse arealer.

Eftersom ansøger har valgt samme sædskefte som referencesædskeftet for alle marker, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet foretaget på baggrund af referencesædskeftet.

Der er derfor ikke stillet krav til specifikke sædskifter, idet ansøger ikke har anvendt "sædskifte" som virkemiddel for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

2.7.5 Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud i mod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune:

Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At der ikke inddrages areal til nybyggeri.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

2.7.6 Kvælstofudvaskning til overfladevand

Kvælstofudvaskningen fra marker afhænger af vandafstrømningen og dermed af nedbørsmængderne. Når der korrigeres for variationen i afstrømningen, er der sket et

tydeligt fald i nitratudvaskningen til Ringkøbing Fjord siden 1992, hvilket må tilskrives effekten af tiltag til nedbringelse af kvælstofbelastningen fra især landbruget. Effekten af tiltagene er dog ikke større end, at de senere års generelle tendens til en stigning i nedbørsmængderne og dermed ferskvandafstrømningen, delvist modvirker effekten af tiltagene til reduktion af kvælstofbelastningen.

Husdyrlovens generelle nitratbeskyttelse

I husdyrloven er beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder jf. Miljøstyrelsens Nitratklassekort. Arealer, som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III", er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. Udbringningsarealerne ligger dog ikke i nitratklasserne I, II eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet, som udgangspunkt, er reguleret af de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 1,4 DE/ha, hvilke svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{max}) er 85,7 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 1,4 DE/ha, hvilke svarer til at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{reel}) er 78,8 kg N/ha/år.

I kraft af at ansøger anvender et virkemiddel, i form af 14,0% ekstra efterafgrøder, vil den reelle udvaskning til overfladevandet (DE_{reel}) reduceres til 78,8 kg N/ha/år.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt, ifølge beregning foretaget i ansøgningssystemet.

Grundlag for skærpet nitratbeskyttelse.

Det følger af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen, inden der meddeles tilladelse eller godkendelse af et husdyrbrug, skal vurdere om det ansøgte kan medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter og planer.

Til opfyldelse deraf foretages der, for husdyrbruget, en konkret vurdering af om der er grundlag for en nitratbeskyttelse, som er højere end den generelle beskyttelse.

I forhold til skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevande, har Miljøstyrelsen fastlagt følgende afskæringskriterium:

Et projekt for husdyrbrug, kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle-, eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder, end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade, et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv.

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion, er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af pkt. 1, projektet i kumulation:

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder til nitratudvaskning, som kan bidrage til en øget udvaskning fra oplandet siden 1. januar 2007.

- For alle dambrugene i oplandet til Ringkøbing Fjord gælder, at der ikke er givet tilladelse til merudledning af nitrat siden 90'erne.
- Data fra Naturstyrelsen over spildevandsudledningerne viser, at der siden 2007 er sket et fald på 47,99 tons i udledning af nitrat til Ringkøbing Fjord.

Hvad angår spildevand fra det åbne land, så er det primært nedsivningstilladelser der gives og kun i få tilfælde, hvor andet ikke har kunnet lade sig gøre, er der givet tilladelse til minirensningsanlæg.

Derudover vil kommunen fra og med i år give påbud til ejere med direkte udledning til sårbar recipient om, at de inden for en given tidsfrist, skal have etableret nedsivningsanlæg. Det er derfor kommunens opfattelse, at udvaskningen af nitrat fra spildevand i det åbne land til oplandet, har været faldende inden for den sidste år-række og vil blive ved med at falde de kommende år.

Ringkøbing-Skjern Kommune konstaterer i forhold til antal dyreenheder i oplandet, at nyeste data fra Miljøstyrelsen (dateret d. 10. december 2014) viser, at i hele oplandet til Ringkøbing Fjord og dermed indenfor kommunens grænser, er husdyrintensiteten i perioden fra 2007 til 2014 steget og tendensen er sikker. Stigningen er på 1,53 % fra 245988,93 DE i 2007 til 249802,18 DE i 2014.

I henhold til Miljøstyrelsen, kan kommunen dog godt godkende projekter i oplande med et stigende husdyrtryk, hvis nitratudvaskningen ikke er større end den, der svarer til et planteavlbrug. I tilfælde af, at udvaskningen er større, kan den reduceres med en række virkemidler f.eks:

Reducerede gødningsnormer
Flere efterafgrøder
Ændret sædskifte
Afbrænding af husdyrgødning
Separering af husdyrgødning
Afsætning til biogasanlæg

I det konkrete projekt, er udvaskningen fra et planteavlbrug, i ansøgningen, beregnet til 78,8 kg N/ha. Kvælstofudvaskning i det konkrete projekt, DEreel, er jf. ansøgningen 78,8 kg N/ha og overstiger dermed ikke udvaskningen, der svarer til et planteavlbrug.

Ansøgeren har i det konkrete projekt valgt at anvende et virkemiddel bestående af 14 % ekstra efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav.

I miljøgodkendelsen er der stillet vilkår om, at der skal være 14 % ekstra efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav. Med det stillede vilkår sikre Ringkøbing-Skjern kommune sig, at konklusionen i Varde kommunens §46 udtalelse er opfyldt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at påvirkningen fra projektet i kumulation med andre planer og projekter, opfylder afskæringskriterie 1 i forhold til påvirkning af overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle-, eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af nitratudvaskning.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af Pkt. 2A og 2B, projektet i sig selv:

Husdyrbrugets udbringningsarealer har, det lukkede bassin Ringkøbing Fjord som slutrecipient og er derfor omfattet af det skærpede krav på 1 %.

På baggrund af Naturstyrelsens basisanalyser, med oplysninger om størrelsen af landbrugsarealer og den samlede kvælstofudvaskning fra oplandene, er det beregnet, hvor stor en påvirkning af recipienterne, som ansøgningen i sig selv vil medføre.

Beregningen er gennemført som et "Worst cases" scenarie, hvor der er valgt det mindst mulige reduktionspotentiale og regnet på den totale kvælstofudvaskning, i stedet for merudvaskningen fra et husdyrbrug.

Opgørelse af worst case nitratudvaskning til overfladevand:

Ringkøbing Fjord			
Landbrugsareal i opland	(ha)	230073	
Samlet udvaskning af kvælstof fra opland	(kg)	2752000	
Det ansøgte:			
Kvælstof udvaskning fra udbringningsareal i opland:			
Maks. 25 % kvælstofudvaskning (Red, potentiale 75 - 100 %) (ha)		196,9	
Maks. 50 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 50 - 75 %) (ha)		0	
Maks. 100 % kvælstofudvaskning (Red, potentiale 0 - 50 %) (ha)		0	
Husdyrbrugets kvælstofoverskud (DEreel)	(kgN/ha/år)	78,8	
Maksimal udvaskning fra udbringningsarealer	(kgN/år)	3879	
Kvælstofudvaskning fra Stadil Fjord efter 67 % reduktion (kg/N)			0
Maksimal andel af kvælstofudvaskning til Ringkøbing Fjord (%)		0,141	

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, på baggrund af worst case scenariet af husdyrbrugets maksimale andel af kvælstofudvaskningen til Ringkøbing Fjord, at afskæringskriterie pkt. 2A og 2B er opfyldt, idet påvirkningen fra projektet i sig selv, er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland og derfor ikke vil påvirke overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning.

Samlet set, er det derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der på baggrund af den konkrete vurdering af ansøgningen, ikke er behov for en skærpelse af den generelle nitratbeskyttelse af overfladevande.

2.7.7 Fosforudvaskning til overfladevand

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Risikoen for tilførsel af fosfor til vandmiljøet er bl.a. bestemt af fosforpuljen i jorden, jordtype og dræningsforhold, hvilket beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er fastlagt på baggrund af. Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor, jf. Miljøstyrelsens fosforkort. (På bilag 7 ses udbringningsarealerne i forhold potentielle fosforklasser (P-klasser)).

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. De ejede/forpagtede udbringningsarealer er ifølge ansøgningen beliggende på (JB1), (JB3) og (JB11) jorde.

23,31 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænede/grøftede lavbundsarealer. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 2 kg P/ha/år.

De øvrige udbringningsarealer ligger ifølge ansøgningen i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniregler generelt anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-området mod fosfortilførsel fra arealerne.

Det tilladte fosforoverskud fra bedriftens arealdrift beregnes på bedriftsniveau og ikke i forhold til de enkelte marker. Eventuelle vilkår til fosforoverskuddet stilles ligeledes på bedriftsniveau (jf. Miljøstyrelsens Wiki-vejledning).

Ifølge ansøgningen er det gennemsnitlige fosforoverskud på 13,0 kg P/ha/år, hvilket er 2 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud.

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau overholdes, ifølge ansøgningen, ved anvendelse af de valgte sædskifter og reduceret fosforindhold i foderet til slagtesvinene.

Der er stillet vilkår til mængden af udbragt forfor med husdyrgødningen på udbringningsarealer. Ringkøbing-Skjern kommune har således sikret sig, at konklusionen i Varde kommunens §46 udtalelse er opfyldt.

Risikoarealer

Tilførslen af fosfor fra markerne til overfladevand sker hovedsagligt ved overfladisk afstrømning, udvaskning via dræn, brinkerosion, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. En fortsat nettotilførsel af fosfor til jorden, øger risikoen for øget tilførsel af fosfor til vandmiljøet, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder, som følge af øgede akkumulering. Ved overfladiske transportprocesser tabes der også mere fosfor til vandmiljøet i takt med, at fosforindholdet i overjorden stiger.

Effekten af husdyrudvidelser på fosforafstrømningen til vandområder er vanskelig at kvantificere. Analyser i det tidligere Ringkjøbing Amt, viser dog en klar sammenhæng mellem fosforkoncentrationen i vandløb og husdyrtætheden. Således stiger fosforkoncentrationen og dermed transporten jo større husdyrtæthed, der er i oplandet.

Landbrugsdriften på arealer, som enten skrånere eller afvandes, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres.

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skrånere 6 grader, eller derover mod vandområder. Det er derfor vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udbringning af husdyrgødning i henhold til gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt.

Grundlag for skærpelse af husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Det følger af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen, inden der meddeles tilladelse, eller godkendelse af et husdyrbrug skal vurdere, om det ansøgte kan medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter og planer.

Til opfyldelse deraf, foretages der for husdyrbruget en konkret vurdering af, om der er grundlag for en fosforbeskyttelse, der er højere end den generelle beskyttelse.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder til fosforudvaskning, som kan bidrage til en øget udvaskning fra oplandet siden 1. januar 2007 og der vurderes derfor kun på husdyrbrugets påvirkning.

Som grundlag for at vurdere om, der er behov for at skærpe kravene uden for de fastlagte fosforklasser, beregnes det ansøgtes andel af fosforbelastningen til de Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor. Er denne belastning væsentlig, fastlægges der vilkår i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.

På baggrund Naturstyrelsens basisanalyser, med oplysninger om, den samlede fosforudvaskning fra oplandene er det beregnet, hvor stor en andel af udvaskningen til recipienterne, som ansøgningen i sig selv vil medføre.

Beregningerne er lavet med forudsætningerne:

Den forøgede udvaskning svarer den procentvise forøgelse af fosforpuljen over 20 år.

Gennemsnitligt fosfor indhold i de øverste 25 cm af landbrugsjord er 2000 kg P/ha

Maksimal udvaskning af fosfor fra sammenhængende landbrugsareal er 1 kg P/ha.

Opgørelse af "Worst case" fosforudledning til overfladevand:

Beregning af forøgelsen i jordens fosforpulje		
Fosforoverskud på husdyrbruget	(kgP/ha)	13
Fosfor i jordens øverste 25 cm	(kgP/ha)	2000
Forøgelse af fosforpulje i den 20 årige afskrivningsperiode.	(%)	13
Beregning af fosforudledning		Ringkøbing Fjord
Beregning af fosforudvaskning		
Husdyrbrugets udbringningsareal i opland	(ha)	196,9
Worst case udvaskning	(kgP/ha)	1
Worst case udvaskning fra husdyrbruget (kg P)		25,6
Beregning af husdyrbrugets andel af fosforudvaskning i opland		
Total fosfor udledning til recipient.	(kg)	93000
Husdyrbrugets andel af udledning	(%)	0,0275

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående beregninger, at det ansøgtes maksimale andel af fosforudledningen på 0,03 % ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at fosfortabet fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter. Vilkår til skærpelse af den generelle fosforbeskyttelse, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4 afsnit 1, er derfor ikke nødvendige.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at den generelle lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte Ringkøbing Fjord mod en væsentlig påvirkning med fosfor fra husdyrbrugets drift.

2.7.8 Ammoniakemission

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- En forbudszone, hvor der ikke må etableres, udvides, eller foretages ændringer af stalde, eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor 10 meter til Kategori 1- og 2-Natur.

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af §§ 11-12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 %, dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser, sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Husdyrbruget fordamper, ifølge ansøgningen, 134 kg N/år mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget, er opfyldt.

De specifikke krav til ammoniakdepositionen for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, Kategori 1-, Kategori 2- og Kategori 3-Natur.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om

naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følger af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ^{*)} : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 1-Naturområde er ca. 7 km fra anlægget. Naturområdet er Habitatområde nummer 67 (Borris Hede).

I kraft af den store afstand til naturområdet er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre ammoniakfølsomme områder indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 2-Natur er ca. 1950 meter. Området er et §3 registreret hedeområde. Heden er B-målsat. Heder, som vurderes kvælstoffølsom, har en tålegrænse, som er i den lave ende af intervallet 10-20 kg N/ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2012, beregnet til 15,3 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,1 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge væsentligt under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre Kategori 2-Natur områder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige Kategori 2-Natur områder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret 4 moser, som kan være kvælstoffølsom Kategori 3-Natur. Moser, heder og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Kategori 3-Naturområderne indenfor 1.000 m fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

§ 3 lokalitet	Type	Målsætning	Afstand (m)	Retning	Merbelastning (Kg N/ha)	Totalbelastning (Kg N/ha)
1	Mose	C	50	Nord	0,3	10,7
2	Mose	C	430	Nord	0,0	0,9
3	Mose	C	940	Nord	0,0	0,2
4	Mose	C	700	Syd-øst	0,0	0,1
5	Potentiel NH ₃ -følsom skov	Ingen	360	Øst	0,0	1,1
6	Potentiel NH ₃ -følsom skov	Ingen	250	Nord	0,0	2,9
7	Potentiel NH ₃ -følsom skov	ingen	20	syd	-0,1	14,5

Moserne er C-målsatte. C-målsatte naturområder er beskyttede naturtyper og egekrat i øvrigt, som på lang sigt har potentiale til at kunne udvikles til nye naturområder. Mosernes tålegrænse ligger i området 10-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området ligger på 15,4 kg N/ha/år som gennemsnit.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis det vurderes, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Ammoniakfølsomme skove:

Der er registeret potentielt ammoniakfølsomme skove inden for 1.000 meter fra husdyrbruget. Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke vurderet på, hvorvidt skovene reelt er ammoniakfølsomme.

Der er beregnet en merbelastning med ammoniak på 0,0 kg N/ha/år til skoven. Idet merbelastningen ligger under 1 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet ikke vil medføre en ændring af skovens artssammensætning og biologiske tilstand.

Øvrig natur omkring anlægget:

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget forekommer derudover 4 vandhuller, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur. Vandhullerne ligger i forbindelser med §3 moserne. Kommunen vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af vandhullerne, idet områderne ikke er ammoniakfølsomme naturtyper.

Samlet vurdering i forhold til ammoniakudledningen fra anlægget.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er, ifølge ansøgningen, overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbårne kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau
- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.

- At det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Natur i forhold til udbringningsarealerne

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er registreret som beskyttede naturtyper.

Flere af udbringningsarealerne grænser op til § 3-beskyttede naturområder (se bilag 6). Der er tale om § 3 moser og fersk eng. En del af arealerne grænser endvidere om til potentiel ammoniakfølsom skov.

Ingen af udbringningsarealerne skråner mere end 6 grader ned mod § 3-beskyttet natur og skovområderne, og det er derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke vil være væsentlig risiko for, at overfladestrømning vil påvirke den § 3-beskyttede natur.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på den baggrund, at § 3 naturområderne ikke vil blive væsentlig påvirket af udbringning af husdyrgødning på de nærliggende markarealer, og at de generelle regler for udbringning er tilstrækkelige til at beskytte §3 områderne og skovene imod påvirkning af tilstanden.

Der er ingen af udbringningsarealerne, der grænser umiddelbart op til Natura 2000 naturområder, som er ammoniakfølsomme (Kategori 1 natur). Kommunen vurderer, at de generelle regler for udbringning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at beskytte §3 områderne imod tilstandsændringer og væsentlig påvirkning.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre naturområder, herunder andre Natura 2000-områder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra den ansøgte arealdrift. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de andre naturområder.

2.7.9 Grundvand:

Udbringningsarealerne ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser.

På husdyrbrugets arealer (21-1, 21-0a og 11-0 er der markvandingsboringer og på mark 24-0 er der en vandforsyningsboring til husstand (1-2 husholdninger). Ved boringer, jf. § 8, stk. 4 i Bekendtgørelse om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land, skal der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 meter for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 meter for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Fra 1. august 2011 blev det lovpligtigt, at etablere en 25 meter beskyttelseszone omkring almene indvindingsboringer, hvor der ikke må dyrkes, gødes, eller sprøjtes med pesticider. Almene indvindingsboringer er boringer, der forsyner mindst 10 ejendomme med vand.

Påbøl Plantagevej 3 forsynes med vand fra privat drikkevandsboring. Boringen ligger i gårdspladsen og nærmeste stald ligger mindre en 25 meter fra boringen. Der er tale om eksisterende bygninger. Der er sidst udtaget vandprøver fra boringen i 2010, og analyser viser at drikkevandskvalitet er i orden.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Udbringningsarealerne ligger, ifølge Miljøstyrelsens kortværk, uden for nitratfølsomme indvindingsområder. Arealerne er derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for kvælstofudvaskningen fra rodzonen, idet de generelle harmoniregler anses for tilstrækkelige til at beskytte grundvandet mod kvælstofudvaskning fra arealernes rodzone.

Det er derfor vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet, ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer, er overholdt.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde, at de generelle afstandskrav og beskyttelsesniveauer, skal skærpes yderligere, idet det og de stillede vilkår, vurderes tilstrækkelige til, at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af husdyrbruget.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Udvidelse af dyreholdet til en årlig produktion af 7.200 slagtesvin (32,0-112,0 kg), i alt svarende til 200,6 DE i eksisterende bygninger kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur, Natura 2000-områder overbelastet med fosfor (Ringkøbing Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Ringkøbing Fjord),

grundvand, herunder nitratfølsomme indvindingsområder, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen:

Beredskabsplan

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal, som minimum, indeholde:

- a. Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Støj

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

Dokumentation for overholdelse af støjkraevne kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift), eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkllder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Støjmålinger skal udføres, som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden, aftales med tilsynsmyndigheden.

Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Bilag 4: Oversigtskort, samlede anlæg

Bygningsbeskrivelse se næste side.

Bygning 1

Stuehus fra 1937 på 151 m².

Bygning 2

Forrum til stald. Her opbevares medicin og spidse og skarpe genstande.

Bygning 3

Slagtesvinestald med drænet gulv og spalter (33/67). I fremtiden vil der være 1100 stipladser med en årsproduktion på 4320 slagtesvin 32-112 kg.

Bygning 4

Slagtesvinestald med drænet gulv og spalter (33/67). I fremtiden vil der være 600 stipladser med en årsproduktion på 2304 slagtesvin 32-112 kg.

Bygning 5

Slagtesvinestald med delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv. I fremtiden vil der være 150 stipladser med en årsproduktion på 576 slagtesvin 32-112 kg.

Bygning 6

Foderhus. Her er dieseltank og kompressor placeret.

Bygning 7

Gyllebeholder på 3200 m³.

Bygning 8

12 tons fodersilo.

Bygning 9

Vaskeplads på ca. 20 m².

Bygning 10

Fodersilo 35 tons.

Bygning 11

Gastæt kornsilo 900 tons.

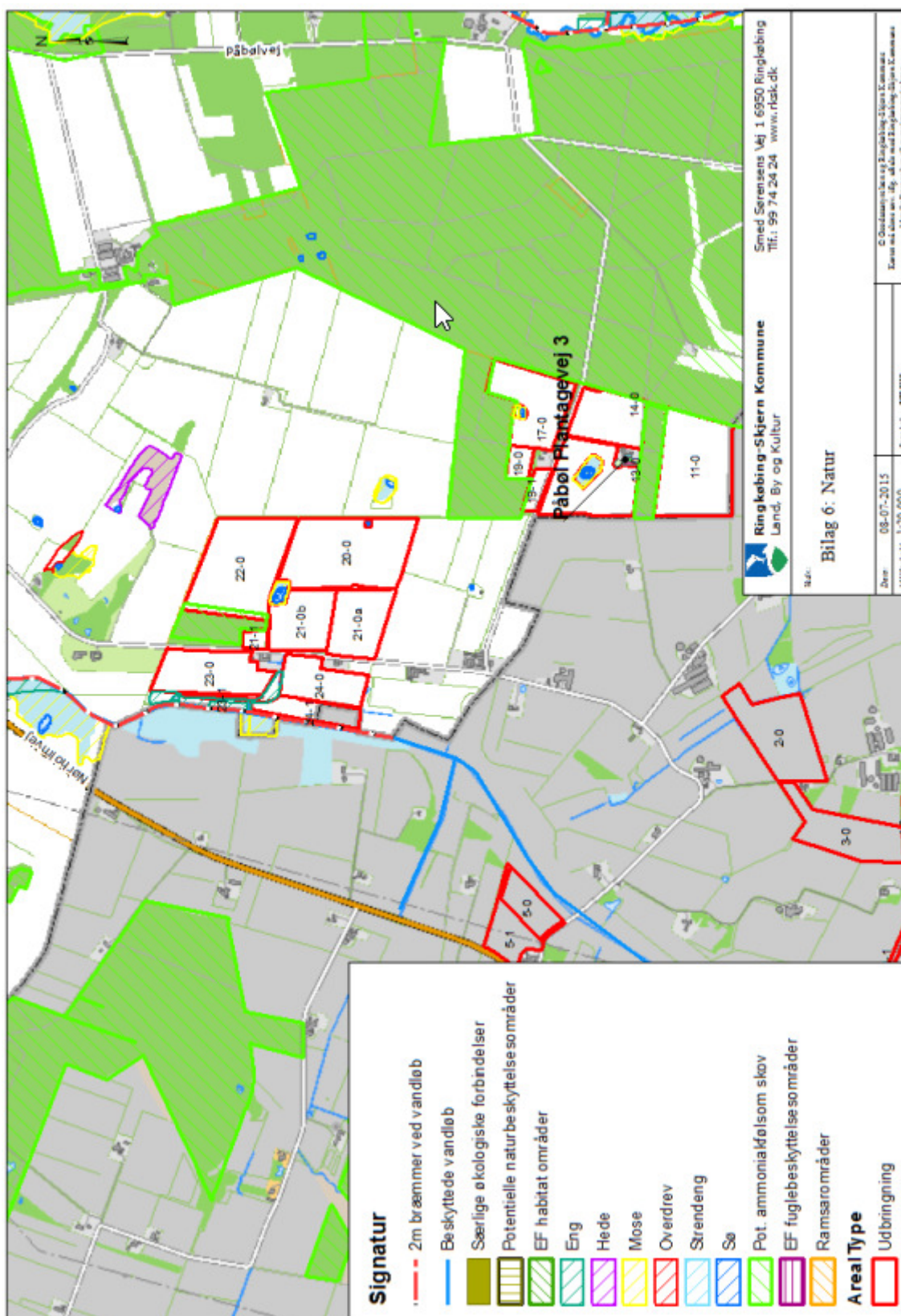

Bilag 5: Udbringningsarealer

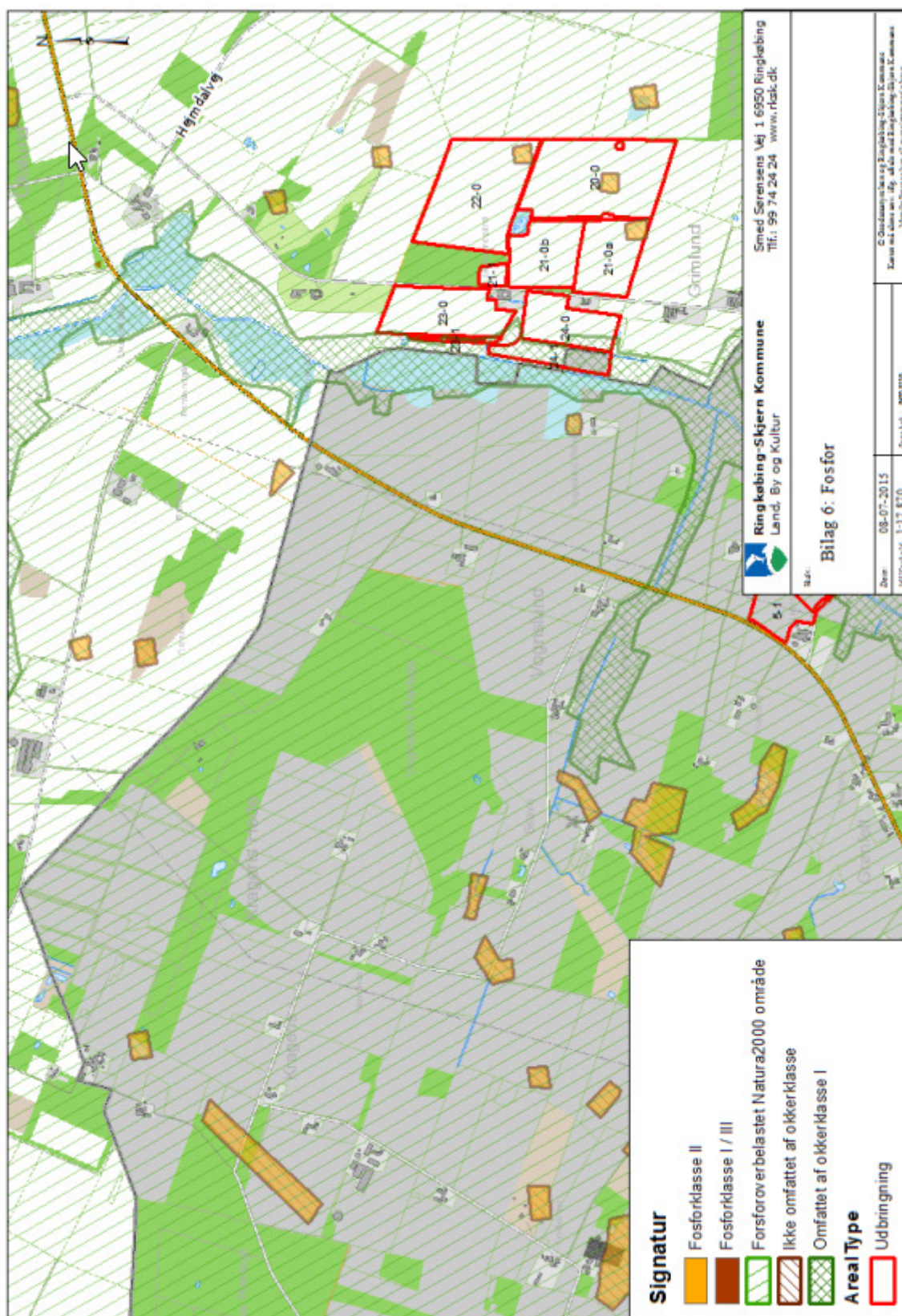

Bilag 6: Udbringningsareal, Natur

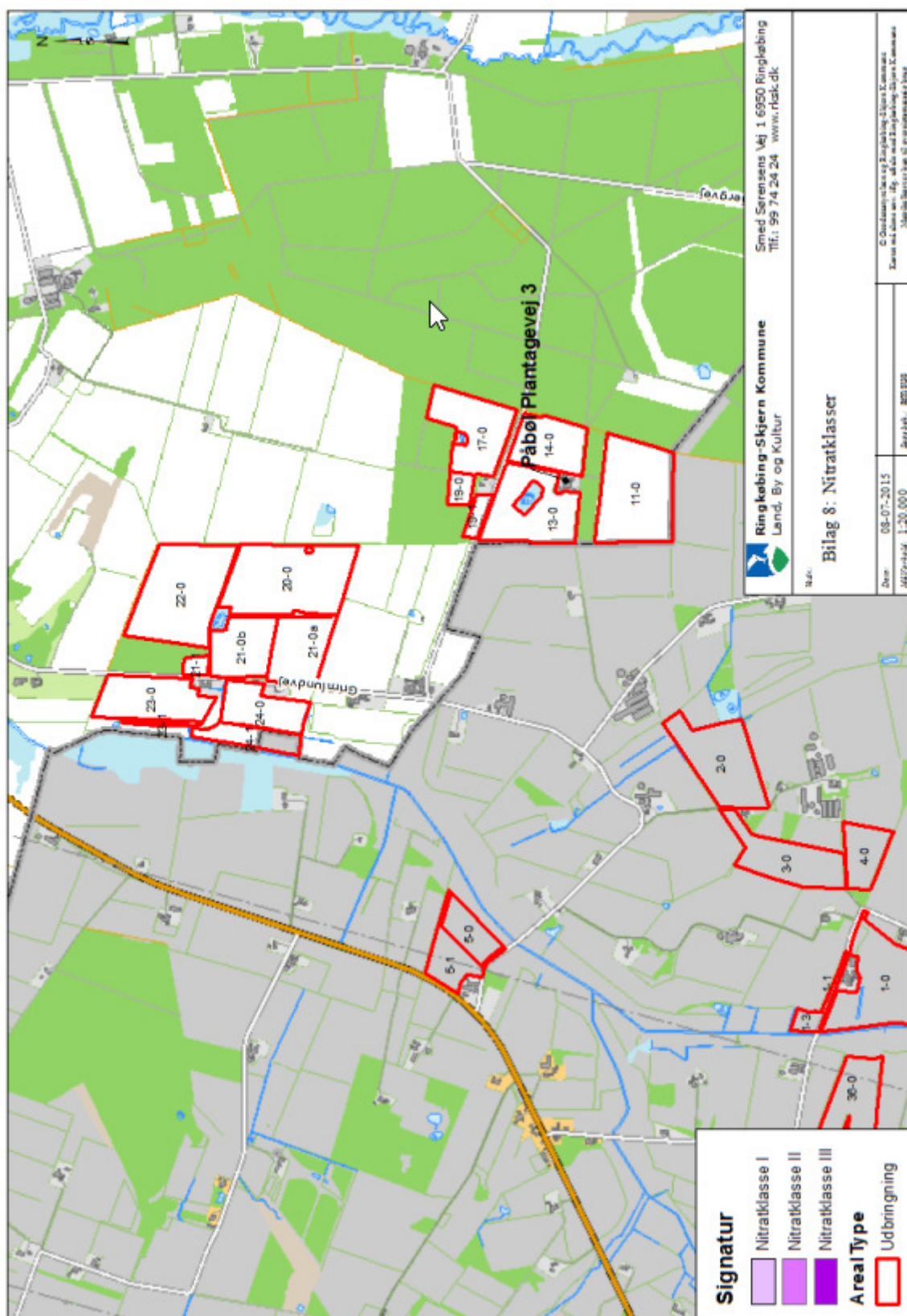

Bilag 7: Udbringningsareal, Fosfor

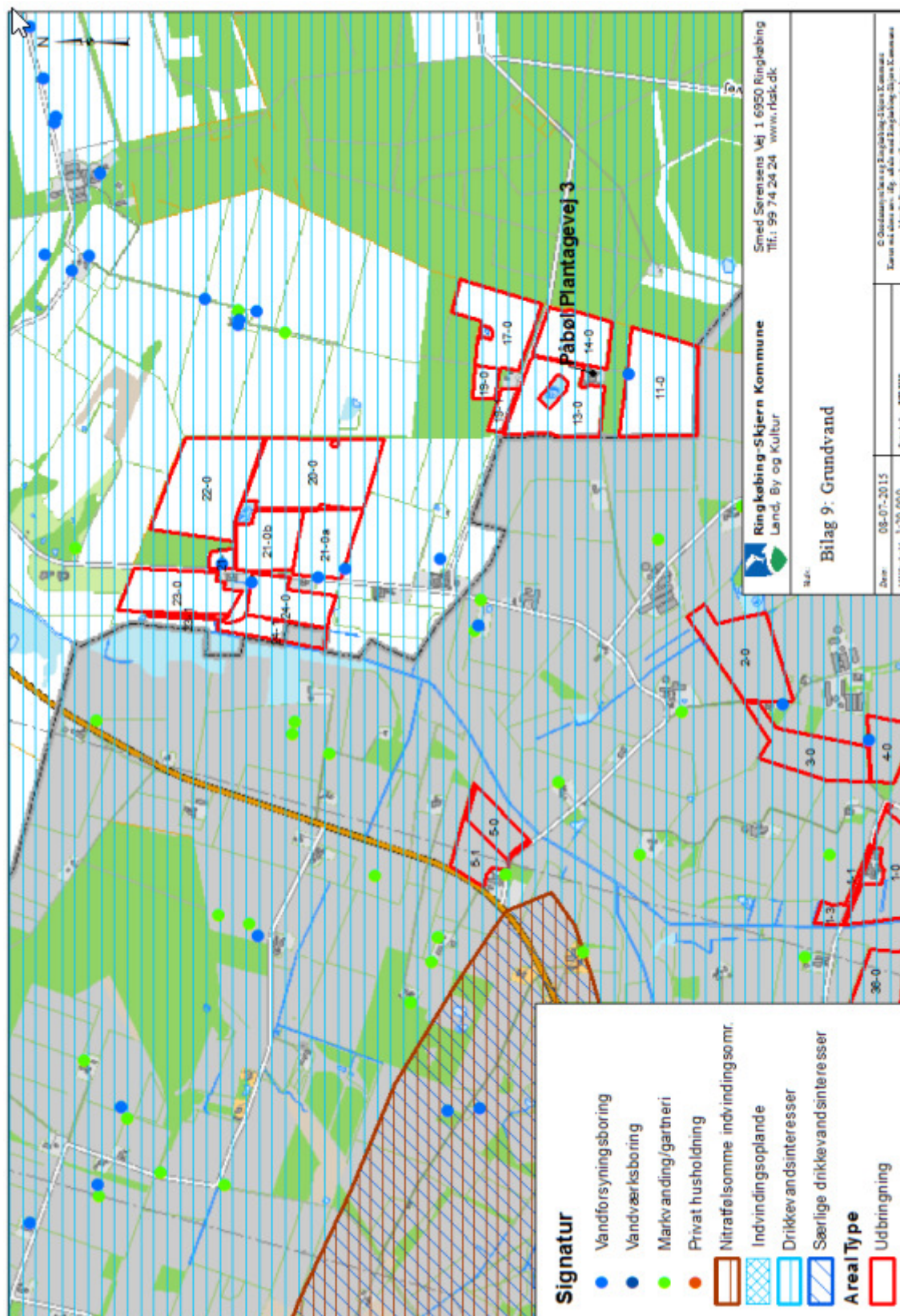

Bilag 8: Udbringningsareal, Nitratklasser

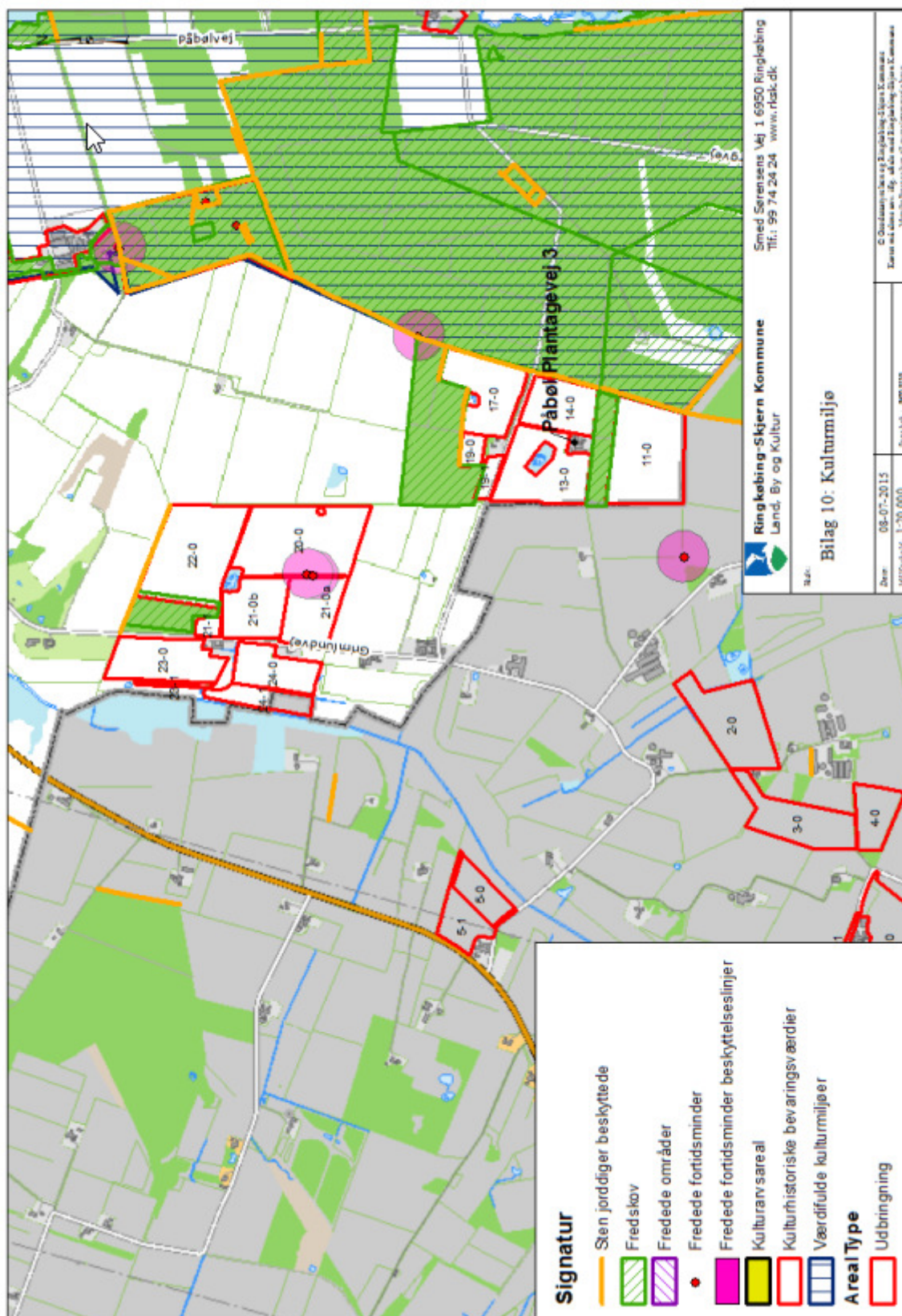

Bilag 9: Udbringningsareal, Grundvand

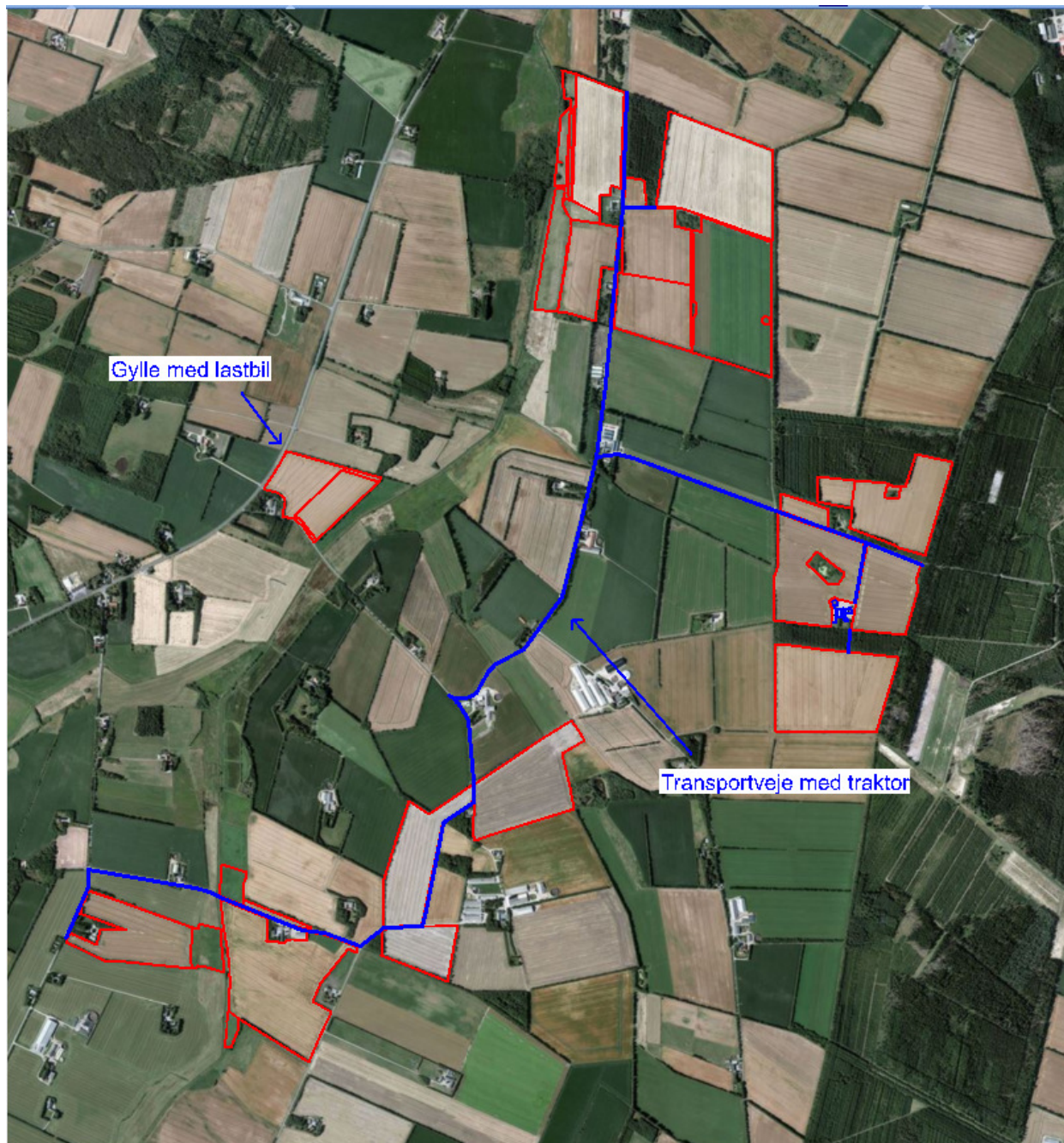

Bilag 10: Udbringningsareal, Kulturmiljø

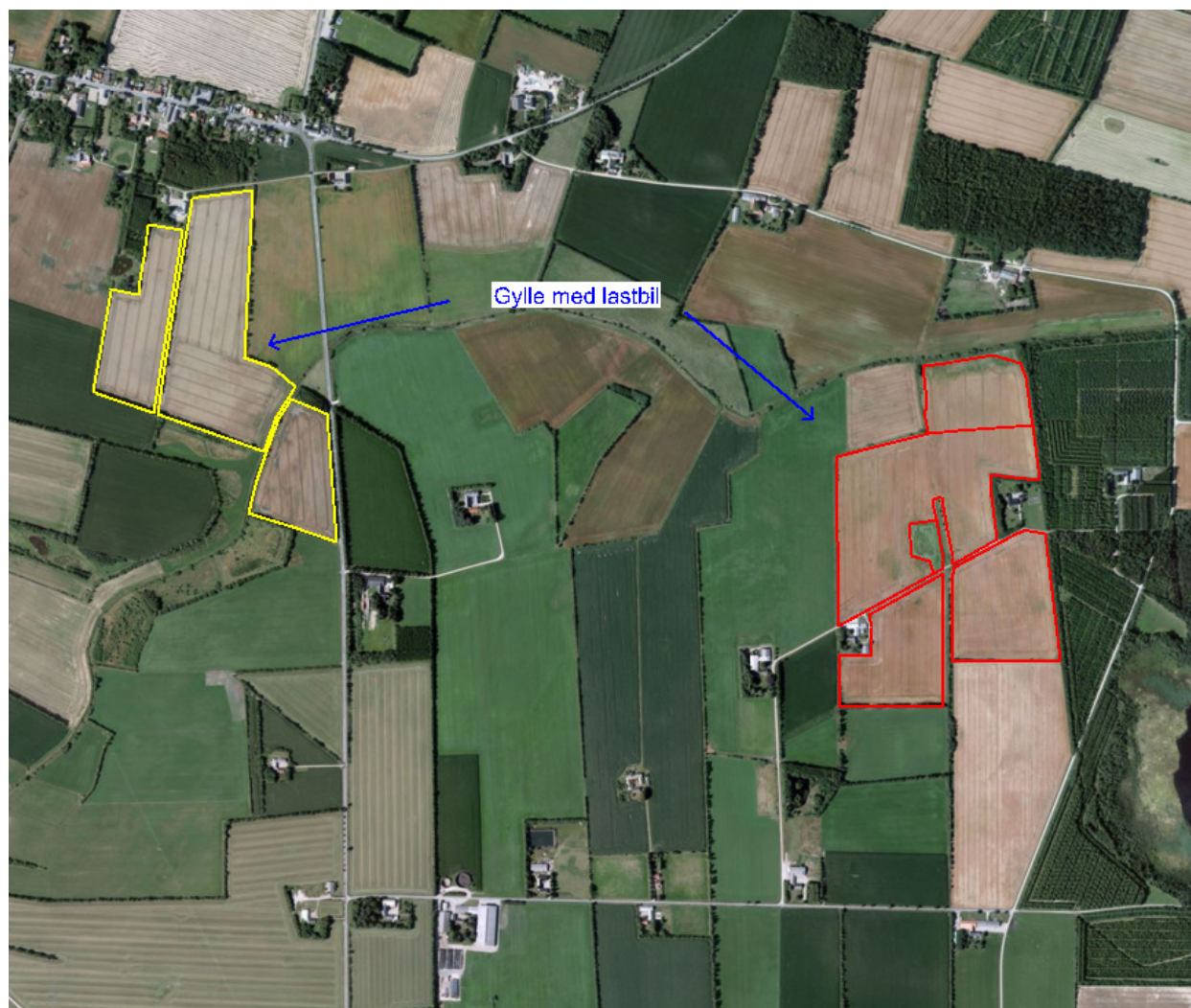

Bilag 11a: Udbringningsarealer med transportveje

Blå streg viser transportveje i forbindelse med udbringning af husdyrgødning med traktor og gyllevogn.

Bilag 11b: Udbringningsarealer med transportveje

Gylle udbragt med lastbil

Bilag 12: Beredskabsplan

Beredskabsplan

for

.....

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERING	4
OVERLØB AF GYLLE	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	6
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE	7
STRØMSVIGT	8
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	9
Bilag A Kort over ejendommens miljøfarlige stoffer og afløbsforhold	10
Bilag B Kort over indsatspunkter i tilfælde af gylleudslip	11

Udarbejdet af .....

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i Stabel og har nr. 75 34 35 97.

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	99 74 24 29	dag eller nat
Falck	kontaktes på telefon	70 10 20 30	dag eller nat
Brandvæsen	kontaktes på telefon	76 16 50 00	dag og nat
Lægevagt	kontaktes på telefon	70 11 07 07	dag eller nat
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	65 41 45 51	dag eller nat
Landbocenteret	kontaktes på telefon	76 60 21 00	dag eller nat
Dyrlæge	kontaktes på telefon	40 20 52 55	dag eller nat
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	97 36 64 44	dag eller nat
Elektriker	kontaktes på telefon	27 12 70 76	dag eller nat
Smeden	kontaktes på telefon	75 34 33 00	dag eller nat
VVS	kontaktes på telefon	75 34 33 00	dag eller nat
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon	75 22 10 00	dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

1. Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne - hvor mange -
- Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget

2. Kontakt ejeren, ... på tlf. *40 75 4818*

3. Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

4. Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Brandslukker

.....
.....

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

1. Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112

oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

2. Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

3. Kontakt ejeren, ... på tlf. 40.75.4818

4. Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 99.74.2424

5. Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til .... drænbrønd placeret ..... (se bilag B). Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe ..5.. (se bilag B)

6. Hvis gyllen løber i vandløbet vil det påvirke ..... dambrug på .....

- Kontakt dambruger ..... på tlf. .... eller
- Medhjælp/fodermester ..... på tlf. ....

7. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

.....

..... Sand 5

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

1. Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 – oplys:
  - Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
  - Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
  - Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand
2. Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne
3. Kontakt ejeren, ... på tlf. 40 75 48 18
4. Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 99 74 24 24
5. Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret ..... (se bilag A). Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halm-baller ol. afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe ..... (se bilag A)
6. Hvis mælk, kemikalier eller olie er løbet i vandløbet vil det påvirke ..... dambrug på .....
  - Kontakt dambruger ..... på tlf ..... eller
  - Medhjælp/fodermester ..... på tlf .....
7. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

.....
sand

I ..... samt i kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved Bygning B.

Se bilag A.

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved: udendørs ved skabtryk.

Nye ampere sikringer findes ved der i bygning D.

Der bruges automatsikringer.

STRØMSVIGT INSTRUKS

1. Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
2. Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
3. Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
4. Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.
5. Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til OLE El. og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. 27127076.
6. Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

1. Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.
2. At medbringe en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.
3. Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.
4. Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forurenings, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i _____ mappe på kontoret/_____.

Lamineret telefontavle og kort over miljøfarligestoffer, samt afløbsforhold, findes i _____. (fx forrum, mælkerum, værksted m.m)

Kopi af beredskabsplanen findes i _____ mappe på kontoret/_____.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

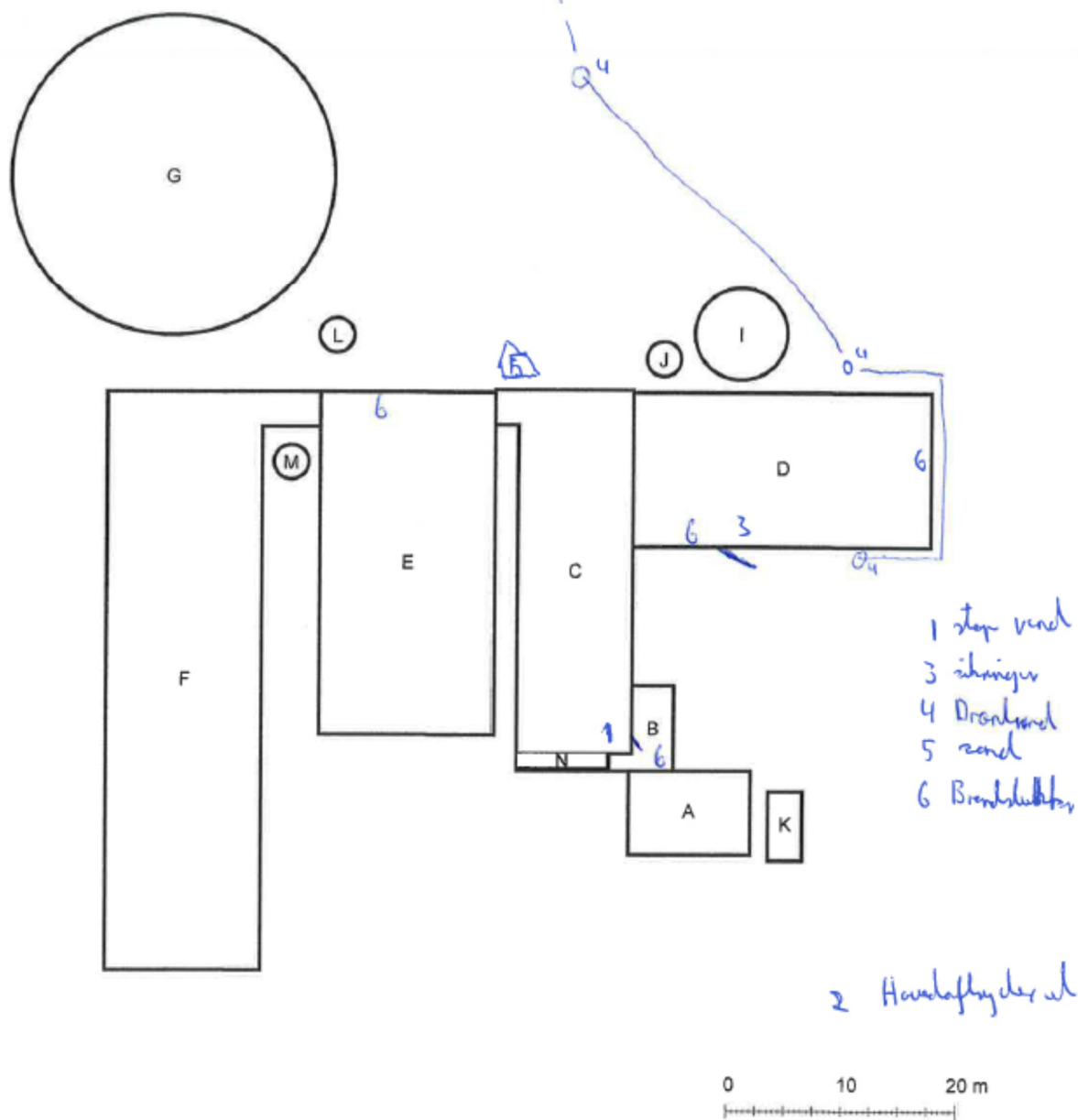
- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsyning)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- vt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne, med hensyn til genopbygning af stald mm.

Bilag A

Bygningsribs: Påbøl Plantagevej 3, Hoven, 6880 Tarm (1:500)

Bilag 13: Udtalelse fra Varde Kommune

Ringkøbing-Skjern Kommune,
Land og Vand
Att. Anne Marie Susgaard
Smed Sørensens Vej 1
6950 Ringkøbing

Teknik og Miljø
Bytoften 2
6800 Varde

Tlf. 7994 6800

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

§ 46-udtalelse – Påbøl Plantagevej 3, 6880 Tarm

Varde Kommune har den 1. juli 2015 fra Anne Marie Susgaard, Ringkøbing-Skjern Kommune modtaget anmodning om en § 46-udtalelse vedrørende arealer beliggende i Varde Kommune, men omfattet af ansøgning miljøgodkendelse for ejendommen Påbøl Plantagevej 3, 6880 Tarm.

Samtidig er Varde Kommune blevet bedt om en udtalelse om hvorvidt der er sårbar natur i Varde Kommune, der skal beskyttes mod ammoniakpåvirkning fra anlægget.

23. juli 2015

Jørgen Enevoldsen
Direkte tlf. 7994 7150
jene@varde.dk

Journalnr.
Dok. nr. 100059/15
Sagsnr. 15/9006

Konklusion:

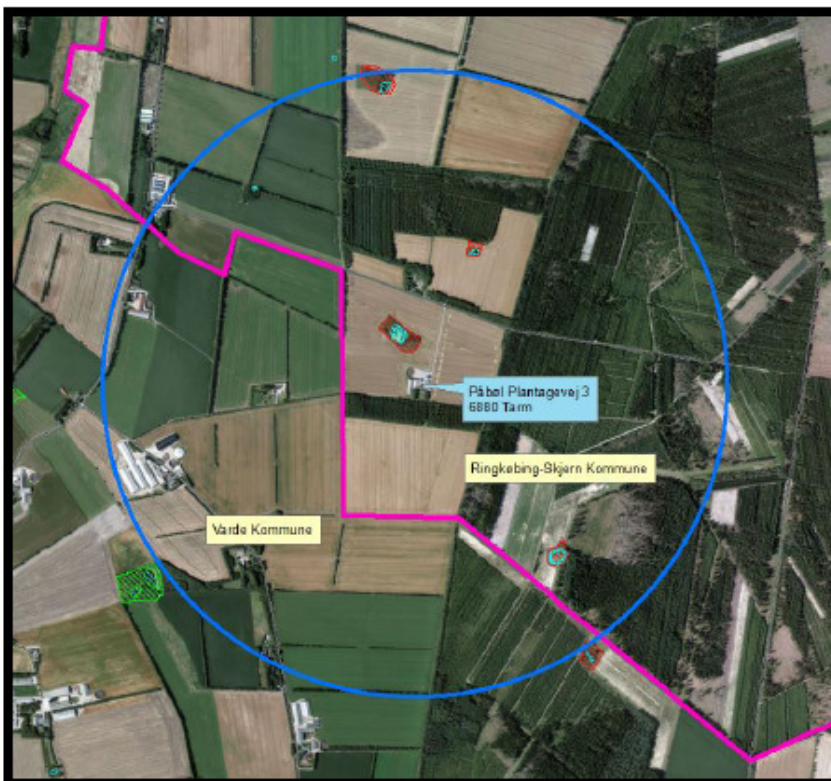
Ringkøbing-Skjern Kommune skal i miljøgodkendelsen med vilkår sikre, at

1. udvaskning af nitrat ikke overstiger udvaskningen fra et planteavlbrug uden tilførsel af husdyrgødning
2. det generelle beskyttelsesniveau for udvaskning af fosfor overholdes

Redegørelse:

Sårbar natur - ammoniak

Der er ikke sårbar natur i Varde Kommune indenfor 1.000 m fra husdyrbruget på Påbøl Plantagevej 3, se kort 1. Der er derfor ikke behov for at tage særlige hensyn til det, når det gælder ammoniak fra anlægget.

Kort 1. Påbøl Plantagevej 3 i forhold til kommunegrænsen og beskyttet natur.

Arealerne

Arealerne i ansøgningen udgør i alt 196,88 ha. Heraf udgør arealerne beliggende i Varde Kommune i alt ca. 96,02 ha, og fordeler sig på 19 marker, se kort 2.

Ejerforhold

Arealerne i Varde Kommune fordeler sig på følgende ejendomme:

- Henrik Madsen, Agersnapvej 24, 6870 Ølgod	8,03 ha
- Viggo Thorlund, Skovlundvej 2, 6870 Ølgod	15,72 ha
- Grethe Bergmann Nielsen, Tyndkærvej 9, 6823 Ansager	22,44 ha
- Ejet af ansøger	49,83 ha
- I alt	96,02 ha

Nitrat overfladevand

Alle udbringningsarealerne beliggende i Varde Kommune er kategoriseret som nitratklasse 0, da de ligger i opland til meget sårbart Natura2000 område, men har et N-reduktionspotentiale på 75-100 %.

Da udbringningsarealerne i Varde Kommune er beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord, hvor dyretrykket siden 2007 har været stigende, skal Ringkøbing-Skjern Kommune dog med vilkår i miljøgodkendelsen sikre, at udvaskningen ikke overstiger udvaskningen fra et planteavlssædskifte uden tilførsel af husdyrgødning.

Kort 3. Udbringningsarealer beliggende i Varde Kommune i forhold til lavbundsområde.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Ingen af udbringningsarealerne i Varde Kommune er beliggende indenfor – eller i umiddelbar nærhed af – områder, som er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder. Varde Kommune vurderer derfor ikke, at der er behov for at stille vilkår med henblik på beskyttelse af internationale naturbeskyttelsesområder.

Bilag IV-arter

Spidssnudet frø er almindeligt udbredt i Varde Kommune. For at sikre at frøens levesteder ikke bliver negativt påvirket af udbringning af husdyrgødning, stiller Varde Kommune vilkår om, at der skal etableres 2 m dyrkningsfrie bræmmer rundt om § 3-beskyttede søer. Der er ikke registreret sådanne søer i tilknytning til udbringningsarealerne i Varde Kommune.

Der er ikke registreret nogen forekomst af birkemus, som er optaget på habitatdirektivets bilag IV, i umiddelbar nærhed af arealerne i Varde Kommune. Varde Kommune vurderer derfor ikke, at der er behov for at stille specifikke vilkår med henblik på beskyttelse af birkemusen.

§ 3

Mark 2-0 grænser op til et engområde, som er registreret som beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Engarealet er C-værdisat, C-målsat og kvælstoffølsomt, se kort 4.

Mark 36-0 grænser op til et engområde, som er registreret som beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Engarealet er C-værdisat, B-målsat og med uoplyst kvælstoffølsomhed, se kort 4.

Varde Kommune vurderer, at arealerne hidtil har fået tildelt husdyrgødning, og at der ikke er grundlag for at stille vilkår om bræmmer med gødkningsrestriktioner med henblik på at sikre, at § 3-arealerne ikke påvirkes negativt som følge af ammoniakdeposition i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Kort 4. Markerne 2-0 og 36-0, som grænser op til enge, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

§ 7

Ingen af udbringningsarealerne i Varde Kommune er beliggende i nærheden af områder omfattet af § 7 i husdyrloven.

Fredede områder

Ingen af udbringningsarealerne i Varde Kommune er omfattet af fredninger, eller beliggende i umiddelbar nærhed af fredede områder.

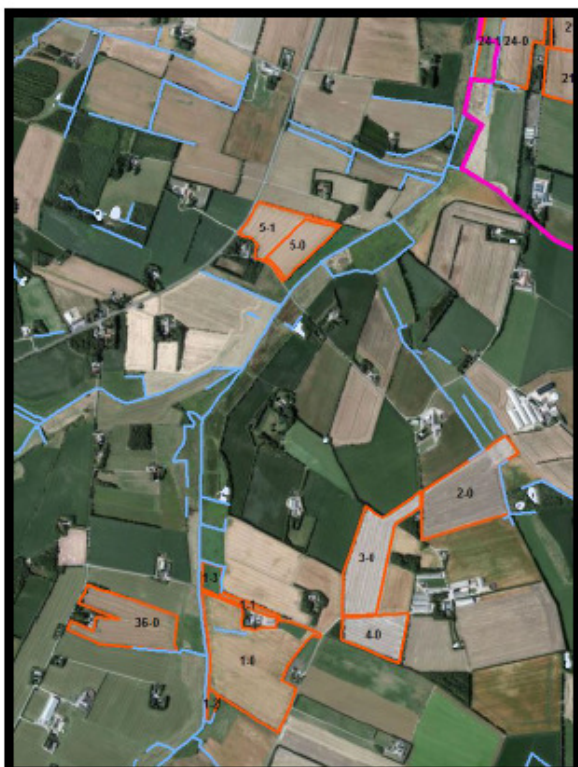
Fortidsminder, sten- og jorddiger

Der er ikke registreret fredede fortidsminder i nærheden af udbringningsarealerne i Varde Kommune.

Der er ikke registreret fredede diger i tilknytning til udbringningsarealerne i Varde Kommune.

Vandløb

Der er registreret grøfter og vandløb langs flere af markerne. Der er dog ikke store hældninger ned mod vandløbene, så Varde Kommune vurderer, at de almindeligt gældende regler for udbringning af husdyrgødning samt bræmmer og randzoner er tilstrækkelige til at sikre, at der ikke sker overfladisk afstrømning til vandløbene.

Kort 5. Arealer, som grænser op til vandløb.

Har du spørgsmål, eller har du brug for flere oplysninger, er du velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Jørgen Enevoldsen
Miljømedarbejder

Bilag 14: BAT-emissionsberegning

BAT-emissionsberegning

Adresse: Påbøl Plantagevej 3, 6880 Tarm

Vejledende BAT - ammoniakemission.

	Vægt kg	Tab.værdi	kor.faktor	emission/stk	Antal	Kg N/år	Staldsystem
Slagtesvin 32-112		0,4	1,085649	0,434259748	6624	2876,54	Drænet+spalter
Slagtesvin 32-112		0,31	1,085649	0,336551304	576	193,8536	delvis sp. 50-75%
Emissionsværdi:						<u>3070,39</u>	

FOSFOR

Normer efter 01.08.2014 er anvendt.

	DE	Kg P/DE	Kg P
slagtesvin	200,59	22,3	4473,157

Indgangsvægt: 32

Udgangsvægt: 112